

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

XVI. ročník ● 4/2023

Názor nie je *nepriateľ*

O B S A H

Genezis 4
AKO BOLO NA POČIATKU
R. Betina

Rozhovor 5
O TRÁPENÍ, STRATE
A ZÁZRAKU
A. Beerová/M. Polohová

Fórum 10
NEOKALVINIZMUS II
O. Garaj/J. Komrska

Téma 12
NÁZOR NIE JE NEPRIATEĽ
M. Haszics, P. Kučera,
T. Máhrík/B. Piatko

Humanita 21
CESTY NA UKRAJINU
Team OHP CB

Výročia 25
CHCEME KRÁČAŤ...
I. Topolčanyová

Fotoúvahy 28
NÁVRAT K PRVEJ LÁSKE
A. Činčuráková Tipulová

Spod orecha 29
DROBNOSTI MAJSTROV
B. Piatko

RELAX 31

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej,
ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje
duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €,
(podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:

IBAN: SK761100000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2023

Redakčná rada: Juraj Institoris, Tomáš Komrska, Tibor Máhrík, Bohuslav Piatko, Rastislav Števko

Čestný člen: Štefan Markuš

Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Dagmar Balková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,

e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Zadané do tlače:** 19. 4. 2023 **Tlač:** Alfa print, Martin

Prvá strana obálky: Veľká noc v Ostrave

EV: 2670/08

ISSN: 1337-6985

BLAHOSLAVENÍ TIŠÍ, NEBOŤ ONI DOSTANOU ZEMI DO DĚDICTVÍ

(MT 5, 5, ČSP)

Mezi nejdůležitější texty Bible patří proslovy Pána Ježíše. A mezi nimi zvláštní místo zaujímají Blahoslavenství. Nad jedním z nich se chci s vámi zamyslet.

Kdo je tichý člověk? Tichým v biblickém slova smyslu není člověk introvertní, ušlápnutý, s nezdravým sebevědomím. Nikdo se nerodí jako tichý, proto Pán Ježíš pozval své učedníky i nás, abychom se učili od něho, neboť on je tichý a pokorný srdcem (Mt 11, 29).

Řecké přídavné jméno „prays“ znamená mírný, skromný, ohleduplný, zdvořilý, a tedy sebeovládající. Lidé se odvracejí od Pána Ježíše, protože (podle nich) vyvolává představu někoho pasivního, slabého, zženštilého. Pavel mluví o tichosti a mírnosti (2K 10, 1 ČSP).

Tiší jsou v blahoslavenstvích zařazeni mezi lkající a ty, kdo lační a žízňají po spravedlnosti. Tichost je v podstatě správný pohled na sebe sama, vyjádřený ohleduplným vztahem a chováním k druhým (Dr. Lloyd-Jones). Je snadnější před Bohem uznat svou hříšnost než dovolit lidem, aby to o mně řekli! Spíše sami sebe odsoudíme, než abychom to dovolili někomu jinému.

U Večeře Páně vyznáváme, že jsme hříšnými lidmi a že jsme přispěli k bídě světa. Ale běda, kdyby po shromáždění sboru si ve vestibulu někdo dovolil říct nám to přímo. Toto pokrytectví kvete tam, kde chybí tichost. Člověk opravdu tichý se diví, že Bůh i bližní smýšlejí o něm tak pěkně a jednají s ním tak dobře. To má dopad na jeho jednání s druhými lidmi, na jeho skromnost, citlivost a trpělivost.

Proč se máme od Pána Ježíše učit právě tichosti? Vždyť měl přece mnoho jiných krásných vlastností – tak proč právě tichost? Ježíš chce, abychom měli účast na jeho tichosti, protože tou se zabrání zlu, agresi a hněvu. Jenže jak se jí učit? Na manažerském kurzu rozhodně ne. To první je dívat se na Ježíše, jak on byl tichý. Obzvlášť ve velikonočních událostech, ale i při každém setkání s lidmi. Tichost je ovoce Ducha Svátého, předposlední v seznamu v Listu Galatským 5, 23. Je výsledkem působení Božího ducha v nás, přijetím Boží cesty pro náš život. Přijetím okolností života, které mohou být někdy těžké a bolestné a eliminací vzpoury, která je v nás. Tichý člověk svěřuje okolnosti svého života do rukou všemohoucího Otce. Tichost pramení zevnitř, z vnitřní svobody, kterou nás obdarovává Pán, když zůstáváme v jeho Slovu (J 8, 31 – 32).

Ježíšovo zaslíbení nás překvapí: *...oni dostanou zemi do dědictví*. Vidíme kolem sebe opak. Přece drsní lidé zaměřeni na majetek se zmocňují všeho, tiší jdou „od válu“. Podmínkou vstupu do duchovního dědictví není síla, ale tichost (J. R. W. Stott). Vše je naše, jsme-li Kristovi (1K 3, 22). V žalmech vidíme, že jejich autor vyjadřuje svou důvěru Hospodinu v dobách, kdy zlo triumfuje. Velmi výstižné je to např. v Žalmu 37 (vv. 1, 11, 22, 34). I dnes platí, že bezbožní se mohou chvástat, naparovat, ale skutečné bohatství jim vyklouzává z rukou. Naproti tomu tiší, přestože jsou často zbavováni svých práv a okrádání, mohou se radovat, protože vědí, co je to žít a vládnout s Kristem. Kristova cesta je jiná než cesta světa. Pavel neměl nic, a přece vládl všemi věcmi (2K 6,10). Kdosi pověděl: „Vzdát se sebe je cestou k ovládnutí světa.“

Chceme jít cestou tichosti? ■

STANISLAV STEBEL,
CB ČR

STÍPČEK:

PRÁVO A SPRAVODLIVOSŤ

Faust pri prvej rozprave s Mefistom zistil, že Mefisto bez súhlasu Fausta nemôže odísť z miestnosti, lebo „...ten roh vo dverách nie je dotiahnutý“ a prevrpený zvolá „Tak u vás platí právo? To znamená, že možno s vami v spolky ísť.“

Tento výrok je asi najstručnejším vyjadrením toho, že základným predpokladom spoločnej existencie interagujúcich (vzájomne pôsobiacich) bytostí je právo. Právo ktoré „platí“. To znamená, že ním sa riadia všetci členovia spoločenstva. I vtedy, keď ich to obmedzuje!

Ale Faust (teda Goethe) predpokladal, že právo je spravodlivé. Že je pre všetkých rovnaké. Možno preto, že to je obsiahnuté už v jeho rodnej reči. V nemčine slová „právo“ (Gerecht) a spravodlivosť (Gerichtigkeit) vychádzajú z toho istého koreňa. A tak by bolo smiešne zdôrazňovať, že Gerechtig musí obsahovať Gerichtigkeit.

My to však tak necítíme. V slovenčine slová „právo“ a „spravodlivosť“ nevychádzajú z toho istého koreňa. A už vôbec sa k nim nepribližuje slovo „prokurátor“, teda ten, čo dohliada na spravodlivé právo. A zdá sa, že oprávnene. Lebo u nás prokurátor nemusí dbať o spravodlivosť. U nás prokurátor, najmä keď je generálny, môže zbavovať viny delikventov obvinených z najťažších zločinov pre „procesné chyby“ pri vyšetrovaní. Nie vrátiť vyšetrovanie na začiatok. Zbavovať viny i zrejmych zločincov.

Náš právny priadok môže spravodlivosť podriaďovať všeličomu, napríklad „zachovaniu bankového tajomstva“ a potrestať toho, kto v bankovom tajomstve našiel dôkaz o vine podvodníka. A vinník ostane „bez viny“. No a čo ?!

U nás právo neznamenať to isté ako spravodlivosť. Keď sa to nezmení, sme na ceste k záhube.

Ivan Turek

AKO BOLO NA POČIATKU

RASTISLAV BETINA

Boh povedal: Nech sa hmýria vody živými tvormi a vtáky nech lietajú nad zemou pod nebeskou oblohou. Boh stvoril veľké morské zvieratá a všetky živé tvory, ktorými sa hmýria vody, a všetky druhy okrídlených vtákov. Boh videl, že je to dobré. Boh ich požehnal a povedal: Ploďte sa a množte sa a naplňte vodu v moriach; vtáctvo nech sa množí na zemi. Bol večer a bolo ráno piaty deň (Gn 1, 20 – 23).

Po vesmírnom priestore prichádza na rad morský a vzdušný priesťtor. Stvorenie nebeských telies, najmä slnka vytvorilo podmienky pre existenciu života. A tak prichádza ďalší, v poradí už piaty deň a s ním aj ďalší Boží rozkaz, ktorým Boh naplní životom vody i vzduch. *Boh povedal: Nech sa hmýria vody živými tvormi a vtáky nech lietajú nad zemou pod nebeskou oblohou.*

Doteraz Boh pracoval s mŕtvou hmotou. Z nej formoval a utváral neživé stvorenie. Teraz vôbec prvýkrát je reč o živých tvoroch. A tak nie náhodou čítame, že *Boh stvoril...* V pôvodnom texte je tu opäť použité slovo, ktoré je v Biblii výhradne spojené s Bohom, jeho stvoriteľskou aktivitou. Veď ide o stvorenie života, živých tvorov. A život môže pochádzať len zo života. Nemôže sa vyvinúť z mŕtvej hmoty. Preto je potrebný stvoriteľský čin: *Boh stvoril veľké morské zvieratá a všetky živé tvory.*

Boh ich požehnal... S Božím požehnaním sa prvýkrát stretávame v tento piaty deň. A to práve v súvislosti so stvorením života. Na prvých živých tvoroch spočívajú Božie požehnanie. Čo to znamená? To vysvetľuje sám Boh, ktorý hovorí: *Ploďte sa a množte sa...* Požehnať v tomto prípade znamená obdať plodivou silou, schopnosťou rozmnožovať sa. A tak splniť Boží rozkaz, naplniť vodu v moriach i priesťtor nad zemou pod nebeskou oblohou.

A tieto živé tvory, najmä vtáky sa neskôr stanú príkladom Božej starostlivosti. Ježiš povedal: *Či nepredávajú päť vrabcov za dva halie-re? A Boh ani na jedného z nich nezabúda. Nebojte sa, vy ste drahší ako mnoho vrabcov (Lk 12, 6 – 7).* A znovu: *Pozrite sa na havrany! Nesejú ani nežnú. Nemajú ani komoru, ani stodolu, a Boh ich živí. O čo viac ste vy ako vtáci (Lk 12, 24)!* Keď Boh nezabúda na vrabce a živí havrany, vari by zabudol na nás a neživil aj nás?! ■

O PSYCHICKOM TRÁPENÍ, STRATE SLUCHU, ZÁZRAKU A NOVEJ NÁDEJI

ANNA BEEROVÁ je dobrovoľníčkou na Ranči v Kráľovej Lehote, kde pracuje kombinovane v mini ZOO aj na prevádzke ranča a v kuchyni. Pochádza z Bratislavy, kde žila s rodičmi a starkou. Dlhodobo sa venovala závodnému plávaniu, ktoré však musela ukončiť kvôli zdravotným problémom. Vyštudovala predprimárnu pedagogiku na strednej odbornej pedagogickej a sociálnej škole v Bratislave. Nejaký čas pracovala ako učiteľka v materskej škole a trénerka plávania, v čom by rada od septembra aspoň čiastočne znovu pokračovala.

Rozprávala sa s ňou MARTINA POLOHOVÁ. Foto: archív A. BEEROVEJ

Anka, si dobrovoľníčkou na Ranči v Kráľovej Lehote už druhý rok. Ako si sa sem vlastne dostala?

Pred tým, ako som sem prišla, bola som 10 mesiacov v nemocnici. Keď ma už mali prepustiť domov, rozmýšľala som, čo ďalej, či sa vrátiť do škôlky, kde som predtým pracovala, alebo sa venovať trénovaniu detí na plavárni... Bála som sa, či zvládnem návrat do reality.

Je v poriadku, ak sa ťa opýtam, prečo si bola tak dlho v nemocnici?

Áno, je to v poriadku.

Odkedy si pamätám, viem, že som bola psychicky veľmi citlivá. Som adoptovaná, rodičia si ma vzali, keď som mala jedenásť mesiacov. Vždy ma veľmi ľúbili, no napriek tomu niečo v mojom vnútri nebolo v poriadku. Keď som mala asi 15 rokov, rodičia aj učitelia si všimli, že mám na rukách zárezy. Mojich rodičov to veľmi trápilo. Od psychiatricky som dostala liek na utíšenie úzkosti a nutkania ubližovať si. Ale veľmi mi to nepomáhalo, preto som začala chodiť aj na psychoterapiu. Väčšinou som tam nič nehovorila, mala som strach čokoľvek povedať.

Nezlepšilo sa to teda?

Nie, naopak. Keď som mala 18 rokov, už to bolo veľmi ťažké. Mala som silné úzkosti, depresie, sebapoškodzovanie a silné myšlienky na samovraždu. Už som nezvládala samu seba.

Dokázala som si urobiť aj maturitné štúdium predprimárnej pedagogiky, ale celé toto obdobie bolo pre mňa obdobím ťažkých zápasov. Niekoľkokrát som sa pokúsila ukončiť svoj život.

Vďaka Bohu, nedošlo k tomu.

Áno, dnes verím, že ma chránil Pán Ježiš, aj keď som v Neho vte-

dy neverila. A použil na to rôznych ľudí.

Napríklad...?

Opakovane ma to ťahalo na koľajnice. Raz, keď som stála na koľajniciach, v tom zúfalom vnútornom zápase som si spomenula na jednu prednášku, ktorú mali v našej škole ľudia z IPčka. Akoby zázrakom som našla silu a zavola som tam. Zdvihla mi jedna psychologička, Zuzka J., a volala so mnou asi tri hodiny. Pamätám sa, že ku koncu mi povedala, že ona bude rátať, a ja mám robiť kroky dozadu. Začala rátať, a ja, dodnes si pamätám, že som sa cítila, ako by tie kroky dozadu so mnou

prvý pobyt. Už predtým som strávila v nemocnici tri mesiace.

Už predtým si bola na pobyte pre myšlienky na samovraždu?

Išlo to tak jedno s druhým. Ten prvý pobyt v nemocnici bol kvôli záchvatom. Vzala ma sanitka a hospitalizovali ma na neurológii. Mysleli si, že mám epilepsiu, no nepotvrdilo sa to. Nakoniec ma previezli na neuropsychiatriu, kde mi diagnostikovali neepileptické záchvaty.

A po tej skúsenosti na koľajniciach si bola v nemocnici ďalších sedem mesiacov?

Marek, Gréta a Anka

robil niekto iný. Robila som tie kroky, až som nakoniec bola mimo koľajníc. Ona so mnou telefonovala, až kým si nebola istá, že som v bezpečí. Dodnes som so Zuzkou v kontakte.

Po tejto situácii si sa dostala do nemocnice?

Pracovníci z IPčka cez nejakých ľudí kontaktovali moju mamku. A ona povedala, že musíme ísť do nemocnice. Ale to nebol môj

Áno, s prestávkami. Keď som však bola doma, znovu som sa pokúsila zomrieť. Rodičia ma nemohli stále strážiť, veľmi sa o mňa báli, preto som sa musela vrátiť.

Pomohol ti nakoniec pobyt v nemocnici?

Bolo to veľmi ťažké a bolestivé obdobie, ale – asi trochu áno. Pri poslednom pobyte v nemocnici mi nastavili lieky, ktoré mi sadli,

a zmiernili úzkosti a depresiu. Myšlienky na samovraždu už potom neboli také silné. Aj úzkosti a depresie boli také, že som akosi vedela fungovať. Stále to bolo ťažké, ale nie také, ako predtým.

Vráťme sa teda k tomu, prečo si sa nakoniec stala dobrovoľníčkou na ranči?

Ešte keď som bola v nemocnici, hovorila som mamke, že by som chcela kydať hnoj.

Prečo práve kydať hnoj?

Už od malička, vždy, keď mi bolo ťažko, som sa vedela upokojiť pri zvieratkách. Od detstva som chodila ku koňom a kydala som tam aj hnoj. Bolo mi to blízke, a teraz to vo mne tak znelo.

Rozumiem. Takže si chcela ísť ku koňom a nakoniec si sa ozvala nám. Odkiaľ si sa dozvedela o Kráľovej Lehote?

Najprv som chcela ísť niekam na ranč neďaleko Bratislavy. Ale nič vhodné sme nenašli. Po návrate z psychiatrie som bola ešte týždeň v nemocnici na ORL kvôli sluchu. Tam mi ocino poslal nejaký oznam z Facebooku. Bolo to zvláštne. Môj ocino na FB pritom takmer vôbec nechodí, ale ktosi mu tam preposlal oznam z Ranča v Kráľovej Lehote, že vedia prijať dvoch dobrovoľníkov do ZOO. Chvilu som váhala, ale potom som napísala.

Pamätám sa na to. Dohodli sme si stretnutie cez zoom, na ktorom bola aj tvoja mamka.

Áno, najprv sa neukazovala, ale potom prišla. Mala potrebu povedať ti, že mám psychické problémy, ale nikdy som nebrala alkohol ani drogy. A ty si ma pozvala, aby som prišla na jeden víkend pomôcť s obsluhou pri jednej svadbe. Že si to takto môžem vyskúšať. Po tomto víkende som bola rozhodnutá, že chcem zostať.

Teraz si tu už druhý rok. Vedela by si opísať nejaké naj-

dôležitejšie momenty, ktoré sa za toto obdobie stali? Za ktoré si vďačná?

Takých momentov je veľa. Ale tie najdôležitejšie sa týkajú môjho obrátenia, mojich psychických problémov a uzdravenia môjho sluchu.

Povedz nám teda o obrátení.

Najdôležitejšie je určite to, že som tu našla vieru v Pána Ježiša. Doma som chodila s rodičmi do kostola, ale akosi som tomu nerozumela. Asi na druhom alebo treťom poradenstve s tebou sme sa rozprávali o tom, ako vieru vnímam ja. Pamätám si, že si sa ma spýtala, či by som chcela prijať Ježiša ako môjho Záchrancu. Ja som veľmi chcela.

Vtedy sme sa modlili a ja si pamätám, že ďalšie týždne som mala pocit, akoby som bola o mnoho ľahšia. Akoby sa to ťažké, čo som niekde v sebe mala, zľahčilo. Neviem, ako to inak opísať. Bolo mi ľahšie.

Vieš vysvetliť, čo ti pomohlo?

Myslím si, že som pochopila, že On bol stále so mnou. Že bol so mnou, aj keď som bola na tých kolajniciach, alebo aj v iných strašných momentoch. Že som ho iba nevidela, ale On so mnou bol a stále bude. Zrazu som sa necítila taká osamelá.

A ako poznáš Ježiša teraz? Kým je pre teba?

Ani neviem, ako to slovami opísať. Je denno-dennou súčasťou môjho života. Našla som v ňom útočisko, keď mi je ťažko. Ale aj priateľa, za ktorým idem, keď mi je dobre. On je ten, za kým idem, s kým sa rozprávam. Cítim Jeho prítomnosť a neviem si už predstaviť žiť bez Neho, bez toho, aby som Ho poznala. Je mojím Priateľom, ale aj mojím Pánom, chcem žiť tak, ako On chce, aby som žila. Viem, že to je pre mňa to najlepšie.

To bol teda kľúčový moment, za ktorý si vďačná. Spomenula si, že druhý dôvod vďačnos-

ti sa týka tvojich psychických problémov. Priblížiš nám to?

Áno, druhým dôvodom, prečo som veľmi vďačná, je to, že som mohla začať veriť, že som v bezpečí a začala som aj lepšie rozumieť svojim psychickým problémom. Ešte to zďaleka nie je v poriadku, a asi to ešte potrvá, ale prijala som novú nádej.

Nádej, že budeš uzdravená?

Áno, asi aj to. Ale, predovšetkým som uverila, že na mne záleží. Od začiatku som sa totiž bála, že sa mi môže stať, že ma moje úzkosti premôžu a vy ma pošlete preč. Keď som potom začala mať zase záchvaty a strácala som samu seba, namiesto toho, aby ste ma poslali preč, pomohli ste mi trochu viac pochopiť, čo ma to vlastne trápi.

Ako si tomu porozumela?

No, ja tomu ešte ani dnes naozaj nerozumiem, ale viem, že ste sa toho nezľakli. Mali ste už skúsenosť a dokonca si volala s mojou psychiatrickou a po konzultácii mi upravila diagnózu na disociatívne poruchy osobnosti. Ja som tomu vtedy vôbec nerozumela, ale to, že som nebola jediná, že tu boli predtým mnou aj iné dievčatá, ktoré ma povzbudzovali, lebo im už bolo lepšie, že ste ma neodmietli a uistovali ste ma, že Pán Boh ma má rád a nedá si ma, to všetko bolo pre mňa veľmi dôležité. Pomohlo mi to zároveň otvoriť sa a porozprávať ti veci, o ktorých som nikdy predtým nikomu nepovedala. Nedokázala som to. Až potom tu.

Som veľmi rada, Anka. Aj pre mňa je to povzbudením. A tým tretím dôvodom na vďačnosť je teda uzdravenie tvojho sluchu.

Áno, to, čo pre mňa Pán Ježiš urobil, neviem stále pochopiť.

Porozprávaj nám to teda od začiatku. Spomínala si, že tesne predtým, ako si prišla na ranč, bola si týždeň v nemocnici kvôli sluchu.

Áno, ja som mávala časté zápaly uší. Pre ne som musela aj prestať závodne plávať. Ale keď som bola v puberte, sluch sa mi začal zhoršovať.

Počas pobytu u nás sa to ďalej zhoršovalo, však? Boli sme z toho všetci smutní. Bolo to pre teba veľmi ťažké. Frustrujúce. Stále menej si nám dokázala rozumieť, zvlášť, keď sme boli v miestnosti, kde boli aj iné zvuky.

Áno, bolo to pre mňa veľmi ťažké. Už aj bez toho som sa cítila iná. Najprv som sa hanbila, že musím mať načúvacie strojčeky, potom mi však aj tie prestávali stačiť. Na kontrolách sluchu graf ukazoval, že sa mi sluch stále zhoršuje, museli mi načúvatka prestavovať, lebo frekvencia, ktorá na nich bola nastavená, už nestačila. Lekárka to diagnostikovala ako vrodennú poruchu sluchu. Bolo mi z toho horšie aj psychicky. Dost som sa začala vyhýbať ľuďom, bojovala som s novými úzkosťami.

A najhoršie bolo, keď si zrazu prestala počuť úplne. Presne si pamätám, ako to bolo. Mali sme predvianočné posedenie pri kapustnici a ty si nám zrazu prelaknuto ukazovala telefón. Najprv sme nepochopili, až potom sa ti podarilo vysvetliť nám, že slúchadlá sú nabité, ale ty nič nepočuješ.

Áno, mali sme kapustnicu, sedeli sme pri stoloch, a mne zrazu akoby niečo cvaklo v ušiach. A hneď som zostala v úplnom tichu. Najprv mi napadlo, či neodišli baterky, ale tie som si menila v ten deň, a aj v aplikácii na telefóne bolo všetko v poriadku. Zrazu mi došlo, že problém nie je v strojčeku. Že mi odišiel sluch.

Čo sa dialo v tvojom vnútri?

Bolo to zlé. Začala som sa triasť, bola mi zima, nevedela som, čo bude ďalej. Na druhý deň sme sa ešte spolu modlili, snažili ste sa ma povzbudiť. O dva dni som šla domov k svojej doktorke, potom so mnou rodičia chodili na ďalšie

vyšetrenia, bola som na MR, CT, robili mi audiogramy a neviem, čo všetko. Všade sa iba ukázalo, že som hluchá.

Čo to presne znamená? Aké nízke boli hodnoty?

V pravom uchu som mala úplnú stratu sluchu. Na ľavom uchu ťažkú stratu sluchu. Prosto som s načúvatkami nastavenými na najsilnejšie frekvencie cez ľavé ucho dokázala počuť zvuky iba ako šepot. Museli ste ku mne hovoriť veľmi nahlas a priamo do ucha.

Na tie vyšetrenia si šla s nádejou, že ťa budú operovať a dajú ti kochleárny implantát, aby si mohla znovu počuť. Prečo sa ten proces zastavil?

Posledné vyšetrenie, ktoré som mala pred rozhodnutím o operácii, ukázalo, že by som mala normálne počuť. Ten prístroj vyhodnotil, že mám sluch v norme. Nikto to nechápal. Ocino preto lekárovi spomenul, že mám psychické problémy, a ten nakoniec povedal, že je to psychiatrický problém.

A to bol záver?

Áno, odišla som s papierom, že nie som nepočujúca, hoci nepočujem.

Ako si sa cítila?

Bola som v šoku. Mala som nádej, že keď mi dajú implantát, budem zase počuť. Tá nádej teraz padla. Niekde vo mne sa všetko zrútilo. Myslela som na to, ako sa budem musieť učiť inak žiť, posunkovať a tak... Ale môj ocino to vôbec takto nebral. On mal po tomto vyšetrení práveže akoby istotu, že Pán Ježiš ma uzdraví. Že to súvisí s tým všetkým ostatným, čo ma trápi a že to bude dobré. A keď som písala tebe, tiež si ma povzbudila. Asi aj preto som sa potom dokázala modliť a na modlitbe sa udialo niečo veľmi silné. Akoby ku mne prišiel Ježiš a povedal mi, že mu na mne záleží a že sa nemám vzdávať. Bolo to také silné, že som zdvihla ruky a stála som tak s tými zdvihnutými rukami. Do srdca mi prišiel pokoj. Na druhý deň som sa vrátila na ranč.

A dnes, len niečo viac ako mesiac po tejto skúsenosti sa tu so mnou rozprávaš a počuješ aj najtichšie zvuky. Ako je to možné?

Áno, dnes počujem tak dobre, ako som nepočula už veľmi dávno. Možno niekedy pred pubertou. Počujem úplne všetko a stále mám problém tomu uveriť.

Chceš priblížiť, ako sa to stalo?

To by si možno vedela lepšie opísať ty. Ja len viem, že sa mi sluch vrátil na dvakrát. Najprv v stredu, 22. februára, keď som mala svoje pravidelné modlitby a poradenstvo. Ja sa v takých chvíľach zvyknem akoby strácať a nepamätám si z toho času všetko. Ale keď som sa prebrala, Slavo sa ma opýtal, či náhodou niečo nepočujem, lebo sa modlili za môj sluch. A ja som nechápala, prečo sa ma to pýta. Potom som si uvedomila, že počujem, čo sa ma pýta. Slabo, ale počula som

nie šepot, ale naozajstný zvuk. A potom pustil vodu a ja som ju počula. Nemohla som tomu uveriť, veľmi som plakala a zároveň som sa veľmi tešila. Dalo mi to novú silu a novú nádej.

A pokračovanie prišlo v nedeľu, 26. februára.

Áno. Bol to víkend, keď na ranči bola Škola Nová DNA. Už v sobotu mi bolo veľmi zle, viacerí sa mi snažili pomáhať. V nedeľu popoludní mi bolo znovu veľmi ťažko, a keď sa končil program, už som sa strácala natoľko, že si nič nepamätám.

Áno, len som ťa vzala do réžie, to bola najbližšia miestnosť, a počkala som, kým sa ku mne bude môcť niekto pridať. Potom sme sa len modlili. Boli sme veľmi unavení, bol už večer a my sme mali za sebou náročný týždeň. Albínka sa modlila, my ostatní sme ťa v podstate len držali, aby si si neublížila, kým sa záchvat utíši. Keď si sa utíšila, ostatní odišli, zostali sme už len my so Slavom. Ty si sa začala preberať, ale nie natoľko, aby si nás vnímala. Ten stav už poznáme a vieme, že niekedy trvá dlhšie. Cítila som sa veľmi unavená, a tak som len poprosila Pána Boha, aby ma On vzchopil, lebo ja už nevládzem. Aby mi On ukázal, ako sa mám modliť. V tom som si spomenula na niečo, čo Albínka povedala v rámci diskusie študentom. A zrazu som mala silnú potrebu požiť Boha, aby ti bolo navrátené to, čo ti nepriateľ vzal. Aby ti bol navrátený sluch v takej kvalite, v akej ti ho stvoril Pán Boh. Slavo sa na mňa prekvapene pozerál, ale ja som zrazu nejako vedela, že sa takto môžem modliť. Nevieť to opísať, jednoducho som to vedela. A ďalej už vieš.

Áno. Ja som sa zrazu prebrala na to, že počujem strašný hluk. Začala som kričať, že nie tak nahlas.

Vy ste sa na mňa pozerali akoby v šoku, potom mi Slavo vybral z ucha načúvatko. Hluk sa stíšil a ja som zrazu počula, ako sa ma pýtaš, či počujem. Mne to len vtedy začalo dochádzať. Začala som prikyvovať hlavou a strašne som sa rozplakala.

Uvedomila som si, že nemám slúchadlá a všetko počujem. Ty si sa usmievala cez slzy a hovorila si mi, aby som sa smiala, nie plakala.

Keď si sa trošku utíšila, zavolať si rodičom. Nikdy nezaбудnem na ich reakciu.

Áno, nemohli sme tomu uveriť, všetci sme plakali. A potom sme sa už aj smiali. Rodičia boli nadšení. A ja som zrazu počula, ako ti škvrka v bruchu, ako Slavovi chrumkajú chipsy pod zubami, nemohla som sa poriadne napiť, lebo mi bolo zrazu smiešne, ako počujem svoje prehĺtanie. Bolo to také krásne.

Myslím, že môžeme povedať, že sme zažili zázrak, jedno-ducho niečo, čo sa bežne ne-

stáva. Zmenila táto skúsenosť nejako tvoj pohľad na Pána Boha, na seba, na budúcnosť?

Bolo pre mňa obrovským povzbudením, že Pán Ježiš naozaj robí zázraky. Dal mi tým aj nádej, že aj s ostatnými vecami, s ktorými zápasím, mi On pomôže. Že sa to raz skončí a že budem môcť normálne fungovať bez toho, aby som mala hlasy, tlaky, utekala som, strácala samu seba, a tak...

Čo by si teraz povedala, že veríš, že kto je Ježiš?

Verím, že Pán Ježiš má nesmiernu lásku voči všetkým ľuďom. Dlhoo som nebola naozaj veriaca. Napriek tomu, že sa za mňa otcino stále modlil, ja som jeho viere dlho nerozumela. A On práve na mne spravil taký zázrak. Ukázal mi, že mu záleží nielen na tých, ktorí sú dlhodobo veriaci, ale aj na obyčajných ľuďoch, ktorí trpia.

Čo by si chcela odkázať iným ľuďom, ktorí možno prežívajú podobné veci ako ty?

Keď som v Bratislave, zvyknem aj teraz zájsť do Machoviska, ktoré vedie IPčko. Tam aj na jednej FB skupine stretávam ľudí, ktorí sa trápia a cítia sa v tom trápení strašne sami a ja viem, že som to tiež tak prežívala. Že aj ja som nevidela nič, iba tmu. Veľmi im túžim povedať, že nie sú sami. Že Ježiš je s nimi a má ich rád. Že On má riešenie. Ale na druhej strane viem, že keby to vtedy mne niekto len tak povedal, asi by som to neprijala. A tak sa teraz chcem najmä modliť, tak, ako sa za mňa celý život modlili moji rodičia, aby sa s Ním proste stretli. Aby im pomohol nájsť cestu, na ktorú sa s Ním stretnú tak, ako ja.

Ďakujeme, Anka, veľmi si vážime tvoju autenticnosť a odvahu zdieľať svoj silný príbeh s inými ľuďmi. Je to veľmi vzácne a ja som veľmi vďačná, že som ťa mohla spoznať a že sa spolu s tebou môžeme tak veľa učiť. Nech je tento rozhovor požehnaním pre všetkých, ktorí si ho budú čítať. ■

NEOKALVINIZMUS II

Bude Cirkev bratská neokalvinistická?

ONDREJ GARA,
zakladateľ Ekumenickej spoločnosti pre štúdium siekt
a časopisu Rozmer, kde 15 rokov pôsobil ako predseda
z poverenia Cirkvi bratskej.

2. Poňatie Biblie: Otec, Syn a Biblia

Biblia sa stala podobným magickým slovom ako peklo a Boží hnev. Neokalvinisti majú tendenciu čítať Bibliu v domnení, že k nej pristupujú bez akéhokoľvek predporozumenia. Zúžením jej interpretácie na jediný správny výklad redukujú nevysvetliteľnú bohatosť a mnohovravnosť biblického textu, ktorý oživuje Svätý Duch. Tento prístup z nich robí „elitnú skupinu“, ktorá priamo rozumie Biblii. Nevedomujú si však, že každé jej čítanie je súčasne výkladom. Elitársky prístup k porozumeniu textu je typický pre psychológiu náboženského extrému. Všetci, ktorí text čítajú inak, inak ho vykladajú, či majú inú exegézu, sú vnímaní ako nepravoverní. Tento prístup odrážajú aj vzdelávacie podujatia pre cirkevných pracovníkov, pre ktoré je typické totalitné poňatie práce s textom: prítomný vedúci má vždy pravdu (aj keď ju v skutočnosti nemá). Preferovaná práca s textom pre neokalvistov je už spomínané tzv. výkladové kázanie, ktoré je správne len vtedy, ak je obhajobou neokalvinistických myšlienok. Neokalvinista „nevyčíta“ z Biblie nič, čo by spochybňovalo neokalvinizmus a neokalvinistickú interpretáciu evanjelia.

Kto by sa odvážil rozumieť Biblii inak ako aktuálni nositelia cirkevnej moci (ktorí svoj neokalvinizmus ani nezapierajú), má minimálnu šancu (ak vôbec nejakú) stať sa novým duchovným zamestnancom CB na Slovensku. Pre dlhodobé praktizovanie tohto postoja radikálneho filtrovania ľudí (ktorý je mimochodom v rozpore s cirkevným poriadkom), začínajú v kazateľských zboroch CB na Slovensku dominovať neokalvinistickí kazatelia. Z tohto dôvodu je aj nadpis tejto úvahy sformulovaný ako otázka „Bude Cirkev bratská neokalvinistická?“. Selektívny neokalvinistický filter (či presnejšie, boj ovládnutie CB neokalvinistami) dokazuje aj jeden z najnovších návrhov Rady CB na ďalšiu zmenu cirkevného poriadku CB, o ktorom sa bude hlasovať na Konferencii CB v r. 2023.

Mentalita „zaklínania sa Bibliou“ je u tejto skupiny podobná ako u Svedkov Jehovových. Neokalvinistická argumentácia Bibliou pôsobí miestami

ako magické zaklínadlo: bežne sa používajú biblické texty vytrhnuté z kontextu. Slovné spojenia ako „Biblia hovorí“, „Písmo učí“, „v Biblii je napísané“, žiaľ, občas zaznievajú aj na úrovni odbornej diskusie. Rešpektovanie pôvodných textov, alternatív čítania alebo dodržiavanie pravidiel hermeneutiky sa preto v bežnej argumentácii nedá očakávať. Zvlášť vyniká ignorovanie biblického textu a kultúrneho kontextu v argumentácii o tzv. poňatí členstva v cirkvi. Súčasťou posunutého poňatia Písma je aj vytesňovanie pôsobenia Svätého Ducha, čo by mohlo byť predmetom samostatného článku. Možno aj preto sa v cirkevnom prostredí vžil slogan, ktorý charakterizuje neokalvinistov ako tých, čo „veria v Boha Otca, Syna a Bibliu“. Humornou ukážkou práce s Bibliou a aplikovaného učenia o verbálnej inšpirácii môže byť napríklad zdôvodnenie nenosenia šatiek ženami počas modlitby a na bohoslužbe: kým sa na jednej strane táto skupina hlási k doslovnosti aplikácie náuky o verbálnej inšpirácii, na druhej strane dokáže produkovať siahodhlé zdôvodnenia, že nakoniec nie je všetko celkom tak, ako je to doslova napísané.

3. Zborový život a ekleziológia: Podriaďujte sa!

V poňatí zborového života silne dominuje rola vedúceho. Ten si v neokalvinistických zboroch nárokuje rolu definitívneho interpreta biblického textu alebo etickej otázky. Keďže v súčasnosti v CB na Slovensku máme len prvú generáciu neokalvinisticky ladených kazateľov, širšie dôsledky autoritárskeho vedenia zborov sa ešte plne neprejavili. Azda najzrejmším dôsledkom je radikálny pokles medzicirkevných či ekumenických vzťahov zo strany neokalvinistických vedúcich zborov. Podporované sú len vzťahy medzi rovnako zmýšľajúcimi zoskupeniami navzájom a vzťahy či dokonca spoločné modlitby s kresťanmi z iných cirkví sú neobľúbené, či radikálne odmietané.

Koncept člena zboru a vedenia zboru/cirkvi, ktorý je prezentovaný v publikáciách neokalvinistov (najmä v edícii ReFormatio od vydavateľstva Porta Libri), je ukážkou prenášania neprenositelného:

autori žijúci, píšuci a praktizujúci kresťanstvo v úplne iných kultúrnych podmienkach ako v našich slovenských, sú predkladaní ako výlučne správni. Najmä koncept poňatia členstva v zbore (napriek tomu, že slovné spojenie „člen zboru“ sa v Biblii nikde nenachádza) nesie znaky patričnosti k ideologickej skupine. My starší sa nezbavíme dojmu podobnosti s pravidlami členov komunistickej strany z dôb dávno minulých.

Do neokalvinistickej zbožnosti patrí aj pomerne silná kontrola života členov zo strany vedenia zborov, alebo odporúčaná vzájomná kontrola. Komunita otvorených slobodných ľudí s rôznymi akcentmi a duchovnými darmi, ktorí prechádzajú odlišnými životnými etapami, je pre nich znakom zahŕňajúceho liberalizmu. V takomto zbore sa do vedenia zboru ani cirkvi nemôžu dostať ženy, a tak prípadná nedeľná kázeň realizovaná ženou je pre nich znakom nevernosti Biblii.

Podobne aj Eucharistia je vnímaná ako Bohom daná odmena pre oddaných členov, nie posilňujúci pokrm pre pútnika na ceste. Preto by sa jej mali zúčastniť len riadni členovia. Od posledného bodu kalvinizmu „P“ (Perservance of saints – vytrvalosť svätých) je odvodené statické poňatie člena zboru. Stať sa členom zboru znamená najmä verejné vyjadrenie absolútnej lojality voči vedeniu zboru a zároveň aj definitívne vyhlásenie o patričnosti do skupiny Bohom vyvolených. Tým sa stráca dynamika reálneho poňatia duchovného života a ne jeden z lojálnych prisluhovačov napokon mravne zlyháva.

Úloha vedenia zboru v neokalvinizme je veľmi dôležitá. Spravidla podporujú separatistické tendencie svojich zborov či komunít, ktoré vedú k deleniu cirkvi od liberálov alebo na Slovensku od tých, ktorí „riedia“ evanjelium.

Cirkev bratská na Slovensku opäť stojí na vážnej križovatke: bude sa fixovať na neokalvinistickú interpretáciu evanjelia, alebo bude pokračovať ako spoločenstvo zborov, kde spolu žijú vedľa seba rôzne zápas o zrozumiteľný výklad evanjelia v dnešnej kultúre?

Ak cirkev ovládnu neokalvinisti, tak prirodzene, a na základe ich úprimného presvedčenia dokonajú to, čím sa netaja už teraz: ukončia hriechu vnútornú pluralitu CB na Slovensku vytlačením inak mysliacich. V dôsledku tejto zmeny tak v pomerne krátkom časovom horizonte zrejme nastane aj premena CB na neokalvinistickú cirkev. Dá sa očakávať, že neokalvinisti celkom prirodzene tých, čo „riedia evanjelium“ vypoklonkujú z cirkvi. Neokalvinistické vedenie CB na Slovensku nebude mať duchovný záujem ostať vo zväzku s „liberálnou“ CB v Českej republike a prijímať akékoľvek korektúry či vyvažovania dôrazov. S neokalvinistami vo vedení sa teda dá celkom prirodzene očakávať, že by zároveň došlo aj k definitívnemu oddeleniu slovenskej časti CB od tej českej. Takéto vedenie zrejme postupne rozhodne o ukončení všetkých pokusov o hľadanie nových interpretácii evanjelia, medzi ktoré patrí zopár iných typov zborov či napríklad aj školské projekty Narnia. O tomto všetkom budú rozhodovať delegáti na najbližšej výročnej konferencii CB.

Túžim a modlím sa za to, aby Cirkev bratská mohla ostať domovom pre zbory s rôznymi druhmi prekladov evanjelia Ježiša Krista, aby bola stromom na ktorom sú rôzne vetvy, ovešané bohatstvom rozmanitého ovocia. Končím s výstižnou myšlienkou od pápeža Františka:

„Pravá heréza nespočíva len v hlásaní iného evanjelia, ako nám to povedal svätý Pavol, ale aj v tom, že sa jeho posolstvo prestane prekladať do dnešných jazykov a spôsobu myslenia.“ (pápež František 22. 12. 22.) ■

(Opakujeme, že si uvedomujeme, že tento článok môže vyvolať diskusiu. Vaše názory vítame a radi uverejníme.)

Ad: Neokalvinizmus I (Dialóg, 3/2023)

Jan Komrska,
CB Bratislava-Cukrová

V 3. čísle Dialógu predkladá Ondrej Garaj čitateľom svoj kritický pohľad na teologické princípy tzv. neokalvinizmu v Cirkvi bratskej na Slovensku. Pokladám za správne diskutovať v cirkvi o závažných témach, zvlášť o problémoch, ktoré bránia tomu, aby bola Cirkev bratská účinným nástrojom v šírení evanjelia. Víтам teda príspevok brata Garaja ako podklad pre diskusiu.

Zverejnená prvá časť úvahy Ondreja Garaja vyvoláva však aj otázky.

1. V texte je uvedených päť bodov kalvinizmu. Je známe, že niekto v Cirkvi bratskej deklaroval príklon k týmto piatim bodom, kde a kedy sa to stalo?

2. V čom je rozdiel medzi kalvinizmom a neokalvinizmom?

3. Kto, kedy a kde „s obľubou zdôrazňuje ... úplnú skazenosť človeka, ktorá vyvoláva Boží hnev nasmerovaný na nevyvolených“? Pre koho je „mimoriadne obľúbená téma Božieho súdu“? Sú o tom nejaké hodnoverné doklady?

4. Komu oponuje O. Garaj, je možné nájsť konkrétne verejné vyhlásenia alebo publikované texty, voči ktorým sa vymedzuje?

5. V roku 2018 zverejňoval Ján Henzel v Dialógu na pokračovanie úvahy o zdravom cirkevnom zbore. Dovolil som si vysloviť (a publikovať) pochybnosť o tom, že sa za znaky zdravého zboru považujú ako rovnocenné: výkladové kázanie, biblická teológia a evanjelium. A vyslovil som názor, že síce rád počúvam výkladové kázania, ale pokladám ich len za jednu z možností kázania evanjelia. Domnieva sa O. Garaj, že výkladové kázanie je zavrhnutie hodná metóda, keď ju prirovnáva ku „plieskaniu korbáčom“?

6. V čom reflektuje cirkevný poriadok myslenie svojich tvorcov, ktorí podľa O. Garaja „vedia, čo bolo, čo je a čo bude, a vedia tiež ako to Boh myslí s človekom“?

7. Vie O. Garaj ako vzniká a inovuje sa cirkevný poriadok a kto je iniciátorom zmien a kto poriadok ustanovuje?

8. V čom je poriadok Cirkvi bratskej prekážkou k účinnému odovzdávaniu zvesti evanjelia?

9. Potrebuje vôbec Cirkev bratská cirkevný poriadok, ako dohodnuté pravidlá s vymedzenou autoritou a podliehajúce autorite Pisma, alebo by sme mali mať namiesto autority pravidiel, pravidiel autority, podľa ktorých by o dôležitých a praktických otázkach spravovania cirkvi rozhodovala autorita osoby oprávnenej aplikovať ustanovenie Pisma? ■

Názor nie je nepriateľ *alebo* Na margo (diania v CB)

„Prečo aspoň Dialóg, neprináša informácie, diskusiu o tom, čo sa v Cirkvi deje“, ozvali sa viacerí naši čitatelia po Spoločnej konferencii CB. Nuž – pokúšali sme sa zorganizovať česko-slovenskú besedu o odstredivých tendenciách medzi českou a slovenskou časťou cirkvi ešte minulý rok, ale zo strany vedenia cirkvi v SR bola účasť na besede odmietnutá. Zvolili sme preto inú cestu. Pozvali sme do besedy „hostujúcich“ kazateľov. Slovenských, ktorí slúžili/slúžia v Čechách:

MIROSLAV HASZICS (slúžil v Ústí n. Labe) a **TIBOR MÁHRLIK** (slúži v Ostrave) a českého, ktorý slúži na Slovensku: **PETR KUČERA** (slúži v Bratislave na Cukrovej). Moderoval **BOHUSLAV PIATKO**.

Foto: Archívy účastníkov besedy

Povedzme si na úvod – postup je zrejme rovnaký v obidvoch častiach cirkvi – zbory, do ktorých ste išli súžiť, oslovili zrejme viacerých kazateľov, vybrali si vás. Čo oslovilo vás, že ste prijali pozvanie?

M. Haszics: Poviem to otvorene – mal som trochu odlišné názory na niektoré veci, čo spôsobovalo napätie s časťou vedenia slovenskej časti cirkvi, ale najmä v zbore. Nadobudol som dojem, že potrebujem zmenu prostredia. A čo ma oslovilo? Ľudia zo zboru v Ústí nad Labem. Poznali ma iba z online komunikácie, z telefonátov, dvakrát ma videli na živo. No stáli o moju službu. Vnímal som to ako prejav ich dôvery. Keď som tam prišiel, vnímal som ich nastavenie, uvoľnenosť a otvorenosť v prejave. Oslovila ma spontánnosť ich bohoslužby, komunikácie, ďalších zhromaždení. Ich staršovstvu zas neprekážalo, moje nastavenie. Naopak – privítali to ako pozitívum: „super, že máš svoj názor, že vieš a nebojíš sa formulovať veci...“.

P. Kučera: Mne sa Slovensko páčilo už dávno a život v Bratislavskom zbore som čiastočne sledoval aspoň z nahrávok. Osobne som ho nepoznal, no považoval som ho za vrchol kresťanského zborového života. Slovensko miloval už môj otec. A my sme túto lásku akosi zdedili. Aj môj brat, ktorý má ženu z Popradu, ma veľmi povzbudzoval, aby som sem prišiel.

T. Máhrlik: Takmer 20 ročná etapa práce v Žiline sa skončila a nastala príležitosť pre nové možnosti a výzvy. Počas rekonštrukcie modlitebne takmer dvojročné hostovanie na mesačnej báze v Ostrave sa zmenilo na otvorené pozvanie, ktoré sme spolu s manželkou prijali. Rozhodnutím ostravských neotriasla ani skutočnosť, že som po celý ten čas otváral náročné témy súvisiace s potrebou revitalizácie ich zboru. Naopak – v atmosfére tvorivého dialógu sa asi zrodila potrebná „chémia“ na obidvoch

stranách. Pán Boh tam otvoril dvere.

Dôvod tohto nášho stretnutia je zrejmý – je napätie medzi českou a slovenskou časťou Cirkvi bratskej. Máte skúsenosti z domovských zborov, viete teda asi porovnať duchovný a komunitný život zborov v jednej i druhej časti cirkvi.

M. Haszics: Nás prijali v českom zbore veľmi milo. Nebol som pripravený na skromnejšie materiálne zabezpečenie kazateľa a administratívu v českom jazyku. Na finančné ohodnotenie, ani bývanie sa však nemôžem sťažovať. Práve naopak. Ale to nie je podstatné. Privítali našu, ako hovorili – slovenskú otvorenosť a prirodzenosť vo vzťahoch. Tá bola kompatibilná s ich priamosťou v komunikácii. Prekvapením bolo, ak sme ich ako kazateľská rodina, pozvali na obed. Na to neboli úplne zvyknutí a nebrali to ako samozrejmosť. Vnímal som ich dôveru voči nám a ich bezprostrednosť. Dobrú schopnosť rozlišovať zásadné veci a v ostatnom prežívať väčšiu voľnosť. Samozrejme problémy boli aj tam. Niektoré ťažké a vleklé. Ale riešili sa „za pochodu“ popri veciach, ktoré zbor posúvali ďalej. Kľúčové boli – dôvera, ochota ísť i do rizika neznámeho a schopnosť povedať si: prepáč, urobil som chybu.

T. Máhrlik: Po tridsiatich rokoch práce v CB na Slovensku je pre mňa Ostrava a pobyt v ČR potvrdením toho, že obidve krajiny sú rozdielne v mnohých ohľadoch. Čo však vnímam veľmi citlivo je, že za to obdobie (5r) sa rozdiely neustále prehľbujú. Myslím tým celkovú spoločenskú atmosféru, kultúru komunikácie a tiež myšlienkové nastavenie v cirkevnom prostredí. Iste – mnohé radosti i neduhy máme spoločné, ale nemyslím si, že ideme „paralelne“ ani „sa nezbližujeme“. Je to výsledok procesu, do ktorého vstupuje viac faktorov. Napätie

a konflikt však nikdy nie je dobrý výsledok.

P. Kučera: Že by bol nejaký veľký rozdiel v duchovnom živote zborov, to sa mi nezdá. No – som tu len dva a pol roka, takže môj pohľad nie je asi smerodajný. Zdá sa mi, že Slováci sú viac emoční, veď taká je už samotná slovenčina a akosi viacej podliehajú vodcovskému modelu života komunity. Vidieť to aj v živote štátu, a tak trochu aj v živote zborov a cirkvi. Sú menej prístupní k robeniu kompromisov. Možno je to dané aj tým, že slovenská časť cirkvi je naozaj veľmi malá – veď celá cirkev na Slovensku je ako dva senioráty v Čechách, takže možnosti na vytvorenie priestoru na pluralitu sú asi menšie.

Ako kazatelia ste nazreli aj do celocirkevného života. Aké sú vaše skúsenosti?

M. Haszics: Nemal som čas preniknúť hlbšie do všetkých sfér celocirkevného života. Ale predsa len som videl, ako žijú niektoré zbory (napr. na severozápade Čiech). Fungujú samostatne, ale keď majú problém, idú s ním von. Dobré funguje systém seniorátov. V ČR sú seniori prizývaní i na rokovania Rady. Sú i v užšom kontakte s vedením cirkvi a s kazateľmi svojho seniorátu. Dvakrát ročne som mal osobné stretnutie so svojim seniorom (raz s rodinou). Členovia Rady sa zase aktívne zúčastňujú seniorátnych stretnutí, kde sú prítomné aj jednotlivé staršovstvá. Komunikácia medzi zbormi a vedením cirkvi bola pomerne intenzívna, veľmi vecná a efektívna.

T. Máhrlik: Česká CB na rozdiel od slovenskej významne narástla od Novembra 89. Dokázala sa celospoločensky presadiť nevídaným spôsobom v čase, keď na Slovensku sme riešili to, či chceme mať ústredie „silné“ alebo „slabé“. Slovenská CB nedokázala podporiť tvorivé osobnosti vo vlastných radoch a zachytiť synergiu spolupráce medzi zbormi tak, ako sa to podarilo v Če-

chách. Stačí sa pozrieť na demografický vývoj obidvoch cirkví. Dnes teda porovnávame dve rôzne sociálne entity čo do veľkosti, takže rovnaký problém môže vyvolať v obidvoch „systémoch“ odlišné „odozvy“. Napríklad tu, (prepáč, Bohuš) v Čechách, je pluralita hodnotou, ktorá sa dlhodobo pestuje a zároveň je želaným podhubím k tvorivému dialógu, zatiaľ čo na Slovensku je skôr nežiaducim bremenom a skôr hrozbou. Vedenie cirkvi v Čechách dlhodobo cieľavedome usiluje o otvorenosť, priateľskú atmosféru a kultúru úcty a vzájomného rešpektu. V našom Severomoravskom senioráte vládne úžasná pohoda a prajnosť – asi preto, že seniorom bol dlho P. Kučera – ktoré mi na Slovensku chýbali.

M. Haszics: V Čechách sú zbory, ktoré keby odišli zo zväzku Cirkvi bratskej, do inej, napr. letničnej cirkvi, tak nepotrebnú nič zásadné meniť na svojom smerovaní. Na druhej strane (tie asi prevažujú) sú tam zbory, ktoré sú tradične, klasicky evanjelické i liberálnejšie. No nemal

som dojem, že napriek takejto rôznorodosti, vedenie cirkvi má potrebu stanovovať ďalšie záväzné pravidlá (nad rámec platných cirkevných dokumentov), alebo ich zužovať. Nevieť sa zbaviť dojmu, že tu na Slovensku sme viac vzťahovaci, sme viac paternalistickí, máme snahu mať veci pod kontrolou, egalizovať ich a unifikovať.

Takže – česká časť cirkvi je podľa vás otvorenejšie, voľnejšia ako tá slovenská. Je to v prospech cirkvi, alebo jej to škodí?

P. Kučera: Ja sa priznám, že ja som na podobné snahy zo strany vedenia cirkvi na Slovensku nenarazil, aj keď ma varovali, že sa to môže stať.

M. Haszics: Vedenie cirkvi bolo, podľa mňa, otvorenejšie. Môj subjektívny dojem bol, že veľká časť českej cirkvi z toho profitovala.

T. Máhrík: České prostredie je iné. Je to dané najmä osobnosťami, ktoré ho tvoria. Neprehliadnuteľná je napríklad ochota spolupracovať, úprimný záujem

o aktivity jednotlivých odborov pri RCB, vyhľadávanie „nápadov“ a podpora ich nositeľov, prajnosť tomu druhému a vzájomná solidarita. Nachádzam tu bezpečný priestor pre slobodné vyjadrenie svojho názoru v kolektíve, kde je názorová rozmanitosť, čo považujem za mimoriadne dôležitý parameter zdravej komunity. O to viac, že súčasná spoločnosť je napádaná vírusom agresívnej polarizácie a rôznych foriem militantného radikalizmu. V kresťanstve však okrem radikalizmu lásky by sme žiadny iný nemali pestovať. A ten sa rodí len z Božej milosti skrze Krista, s Kristom a v Kristovi. Zvyknem vraviť – slobody sa netreba báť. Tá nám neublíži.

Zo spoločnej konferencie som mal pocit, že dnešné časti cirkvi sa navzájom nepoznajú, dokonca ani kazatelia? Pamätám sa, že keď sme boli mládežníci, chodili sme do zborov aj v Čechách a na Morave, po slovenských zboroch. Kazatelia chodili po zboroch... Dnes to prakticky

neexistuje. Čo sa stalo, že to všetko zaniklo?

T. Máhrlik: Nezaniklo, len od Novembra 89 ubehlo viac ako štvrtstoročie a zmenili sa reálie. Po rozdelení republiky nastal iný vývoj na Slovensku a v Čechách. Nielen spoločenský a politický, ale aj cirkevný. Zatiaľčo vedenie CB na Slovensku prešľapovalo na mieste, v Čechách tandem „Černý-Fojtík“ výrazným spôsobom nielen formuloval víziu pre CB v otvorenej spoločnosti, ale urobil aj organizačné a personálne rozhodnutia, ktoré predurčili dynamiku smerovania zborov v ČR na viac ako dekádu. V 90-tych rokoch česká cirkev skutočne narástla, vznikli nové zbory, čo menilo dynamiku myslenia aj organizácie CB. Len v Prahe vzniklo vtedy 6 – 7 zborov a dnes sa ich počet blíži k 20. Na Slovensku vznikli tiež zaujímavé projekty: Betánia, Škola v Petržalke, Teologický seminár v BB, ale čo zbory? Ako porástli? Ako sa zmenila demografia CB v SR? Svet obidvoch cirkví sa zmenil a vzájomne sa vzdialil. Netreba to však vnímať ako negatívum. Skôr ako súčasť

prirodzených procesov vývoja. Na Slovensku „je to tak“ a je to inak ako v Čechách. Ale treba povedať, že kontakty medzi niektorými kazateľmi sú. A vznikajú aj nové formy spolupráce na niektorých projektoch. Myslím si, že tam niekde je budúcnosť.

M. Haszics: Keď sme my na Slovensku (1990 – cca 2005) precizovali svoju teológiu a investovali sme najmä do teologického rastu jednotlivcov (TMS – KETM, biblické školy v zahraničí), v ČR vznikali nové misijné zbory, neraz v obývačkách, nabaľovali na seba mladých ľudí a z obývačiek išli neskôr do „civilných“ priestorov. Bolo to riziko, ale takéto projekty mali veľkú podporu vedenia. Vyrástli z nich postupne životaschopné spoločenstvá. Súčasne dokázali vychovávať dosť mladých kazateľov, vikárov (napr. cez ETS, vikariát). My na Slovensku sme neskôr nastúpili do tohto vlaku. Zakladanie zborov sme začali „objavovať“ len pomerne nedávno. U nás (až na nejaké výnimky) v horeuvedenom čase vznikali skôr projekty ako Betánia, Kompas, Timothy,

Kontakt a ďalšie, ale časť z nich, boli vedeniami svojich zborov v podstate len trpené (alebo aj nestrpené). Nové spoločenstvá u nás vznikajú premenou staníc na zbor, delením, odtrhnutím sa od pôvodného zboru. Iné presunom časti ľudí z jedného zboru do nového. Projektov „na zelenej lúke“ je menej. Každý sa sústredil na niečo trochu iné. To nás od seba vzdalovalo.

P. Kučera: Ak môžem do toho vstúpiť ja... Česká cirkev je podobne rôznofarebná ako Slovenská. Rozdiel je len v tom, že v Českej cirkvi sa z rôznofarebnosti tešia. Mám pocit, že na Slovensku je z rôznofarebnosti skôr obava. A ak by som sa mal vrátiť ešte k tvojej predchádzajúcej otázke – o vymieraní vzťahov. Ja som z generácie, ktorá tieto vzťahy mala a pestovala ich. Keď som slúžil doma v Čechách, mal som taký vnútorný záväzok, že každý rok navštívim aspoň jeden slovenský zbor. Mladšia generácia, ktorá nevyrastala v spoločnom štáte, tento vzťah nemá a asi ani necíti potrebu mať ho, necíti potrebu tieto vzťahy obnoviť.

T. Máhrík: Ja to vidím tak, že nám nemá ísť o obnovu vzťahov z minulosti. Skôr vnímam otázku tak, v čom ísť ďalej spolu, s akým cieľom a v akom formáte. Teda nie žiť z minulosti, ale žiť pre budúcnosť. Ak teraz sa prejavujú otvorené rany a napätia, tak tie sa nezrodili dnes. Veď tie vzťahy praskali oveľa skôr. Možno si niektorí spomenú na konflikt, predchádzajúcich predsedov Rád (J. Henžel, P. Černý) ohľadom pastorácie (Dialóg to uverejnil). Mne bolo vtedy veľmi ľúto ako členovi slovenskej Rady, že dve hlavy dvoch častí tej istej cirkvi majú také odlišné teologické názory, pre ktoré sa nenašla spoločná „myšlienková strecha“. Ale na druhej strane rôznosť názorov ako taká neprekáža. Problémom sa stáva až vtedy, keď jedna strana označí druhú spôsobom, ktorý rozdeľuje nie spája. Treba však povedať i to, že v otvorenej spoločnosti dochádza k iným dynamikám ako za totality: dnes sa budú spájať sily a zdroje tam, kde sa k tomu nájdú dostatočné dôvody, ktoré dajú kooperácii praktický zmysel.

P. Kučera: Je to tak. Súhlasím.

M. Haszics: Aj keď možno nebol úmysel tejto besedy, rozoberať otázku – či spolu, alebo oddelene, tejto otázke sa nemôžeme vyhnúť. A položiť si aspoň jednu ďalšiu: „Ak spolu, tak prečo?“ Ja chápem tých, čo radi spomínajú na minulé časy a kontakty. Ale vidia to tak aj dnešní mladí (napr. aj mladí kazatelia)?! Ak máme ostať spolu, tak by to malo byť obojstranne výhodné, prínosné pre obidve časti cirkvi. Do povedomia sa dostáva – slovenská časť Cirkvi bratskej je menej slobodná, menej otvorená. S tým celkom nesúhlasím. Ak aj, tak momentálna vyššia miera otvorenosti, akceptácie iných názorov v českej časti, ako v tej slovenskej, by nemala byť dôvodom na rozdelenie. Problém vidím inde. V slovenskej časti cirkvi sa vytvorila atmosféra, ovzdušie – ak si lojálny voči určitým postojom z praktickej teológie a ľuďom, si prijímaný, až občas preferovaný a nominovaný aj do rôznych zodpovedných služieb. Ak nie, tak nie si síce nejako perzekvovaný, ale si len znášaný: „dobré – rob,

uvidíme koľko vydržíš a či niečo z toho bude...“. To nie je podpora, to nie je inšpirujúce, ani povzbudzujúce. V tom je problém. Mení sa to, ale ide to veľmi ťažko. A pokiaľ ide o schopnosť otvárať pálivé témy – sme reakčnejší. Ak niekto zastáva nejaký názor a niekto iný, ho napr. len podrobnejšie analyzuje, prípadne nepodporí, už je problém, že ten druhý ide priamo proti. Sme vzťahovační. Stále máme pocit, že nám ktosi s iným názorom ubližuje, že iný názor je naším nepriateľom.

Miro, ty si na spoločnej konferencii, síce pri inej téme, spomenul, že sa tu stretávajú akési dve krídla – konzervatívne a liberálne... Myslel si na Slovensku alebo medzi slovenskou a českou časťou cirkvi? Alebo som to zle pochopil?

M. Haszics: Ak som to na konferencii možno takto aj spomenul, nerád by som bol, keby sa zafixovalo, že hovoríme o nejakej liberálnejšej českej cirkvi. Alebo, že na Slovensku proti sebe stoja

liberáli a konzervatívci. Podľa mňa je to o inom. Už sme to povedali: je tu nejaká realita – veľká pestrosť. Naším (slovenským) problémom je, že ju často nevieme zniesť, pestrosť nedokážeme vnímať ako obohatenie, učiť sa jedni od druhých. Akoby sme chceli ľudí redukovať, vtesnať do svojej predstavy, porozumenia. A keď to nejde, tak to skúsime, aj za cenu toho, že toho človeka stratíme. Bojím sa, že tým robíme chybu, oberáme sa o ľudí, ktorí by mohli priniesť veľa projektov, myšlienok, nápadov. Tie veci sa nikdy nezrodia. Alebo sa tie veci musia realizovať na inej platforme. Ak s tým nič neurobíme, budú vznikať nové zbory názorovým delením, nie evanjelizáciou a misiou. Máme len dve možnosti – zápasit a hľadať cestu vzájomného porozumenia a zostať spolu – v zbore, cirkvi i dvoch častiach jednej, spoločnej cirkvi. Alebo odísť (obrazne povedané) o kúsok ďalej a založiť ďalší zbor, či rozdeliť cirkev – aby bolo po mojom, aj keď máme v podstate tú istú teológiu.

T. Máhrík: Budme opatrní pri zovšeobecňovaní. Aj v Čechách vznikali nové zbory v dôsledku ťažkých konfliktov a nastali iné veci, ktoré nepovažujem za múdre a šťastné. V tom to nie je. Je to v odlišnom historickom príbehu obidvoch krajín. Obidva príbehy majú rôzne procesy, rôzne osobnosti, rôznu schopnosť odpuziť negatívne skúsenosti, ktorým sa nedá na zemi vyhnúť. Vývoj v Čechách a na Slovensku bol a je iný. Napr. kazateľ Černý bol zvolený za predsedu, keď nemal ani 40 rokov. Na Slovensku nepredstaviťelné. Po niekoľkých obdobiach v Rade ukončil svoju službu ešte pred dôchodkom a odišiel na zbor ako kazateľ. Ukázal životom dôležitý príklad pre mladších. Slová a komentáre vodcov sú dôležitým faktorom pre formovanie kultúry myslenia a konania v danej komunite. Na rozdiel od Čiech CB na Slovensku patrí k najmenším cirkvám. V tom je sila i slabosť. O to viac je CB ako komunita zraniteľná a odkázaná na spoluprácu. Malé komunity sa totiž ľahko stanú exkluzivistickým klubom. To nechceme.

Na konferencii zaznelo, že obe časti cirkvi drží pohromade len nostalgia. Ale nostalgia nie je stavebným kameňom cirkvi. A realita je taká, ako hovoril Peter – mladí, predovšetkým z českej strany cirkvi, nevedia o spoločnom vývoji cirkvi nič, alebo len málo a Slovensko je pre nich zahraničie. Ak vaša, povedzme stredná generácia s tým dačo nespraví, tak s tým nespraví nikto nič...

M. Haszics: Pravda je taká, že slovenská cirkev napr. nevyužívala v dostatočnej miere spoločné pastorálky. Prišli sme tam, vypočuli sme si, pohovorili, možno aj pohundrali a odišli sme. Čo si mali českí, predovšetkým mladí kazatelia o nás myslieť?! Nemali sme my Slováci niečím prispieť, nemali sme koho ponúknuť?! Nevieť. Možno nie. „Prečo by sa oplatilo zostať spolu?“ Už som to povedal – musí to byť obojstranne výhodné. Ak je to výhodné len jednostranne, tak je to iba láskavosť z jednej strany. Potrebujeme niečo ponúknuť – relevantné témy, relevantné príklady dobrej

Bratislava - Čukrová

praxe, relevantné osobnosti, ktoré majú rešpekt v cirkvi i spoločnosti. V Čechách také osobnosti sú – napr. Hošek, Beňa, Hábl, Ber, Novák, Pokorný, Plchot, Toušek, Valeš a ďalší. A títo ľudia dokážu sprostredkovať ďalších inšpiratívnych ľudí z českej spoločenskej scény. Takých my na Slovensku nemáme?

Možno aj máme, len ich nevidíme, alebo nechceme vidieť?!

P. Kučera: Myslím si, že aj Slovensko má čo ponúknuť do spoločnej diskusie – keby bola. Ale vzťahy naozaj nevznikajú, keď neexistujú zmysluplné stretnutia...

M. Haszics: Školy, vikariát to všetko je fajn. Ale ak sú úzko zamerané, nebudú nám produkovať inšpiratívne osobnosti, ale len lojálnych služobníkov. Výchova pracovníkov sa začína už pri práci s dorastom a mládežou. Výmenné pobyty mládeže a spoločné vikariáty by mohli byť veľmi prospešné. Ja som niektorých horeuvedených spoznal práve cez spoločnú vikariátnu prípravu.

T. Máhrlik: Súhlas. Nebojme sa na celú situáciu pozrieť nanovo, bez záťaže nostalgie. Nejde o to, že by sme museli mať každé dva roky spoločnú konferenciu. Malo by to fungovať na voľnej báze. Príkladom môže byť funkčná spolupráca medzi Vsetínom a Žilinou v rámci projektu Maják. Sme v EU a máme priestor vytvárať aliancie a projekty kooperácie podľa potrieb – viď pomoc Ukrajine. Ak má v Čechách niekto záujem naučiť sa niečo dobré od Slovákov, dvere by mali byť otvorené. To platí aj opačne. Ak preto chceme mať naďalej „spoločnú cirkev“, a ja si myslím, že áno, treba aktualizovať tie vzťahy, ktoré máme s ohľadom na rozdielny vývin v oboch krajinách a znovu nastaviť ich formálne mechanizmy. Pritom je potrebné zohľadniť reálne potreby a ponuku na oboch stranách. Myslíte si, že v prípade spoločných konferencií je udržateľné, aby Slováci, ako nepomerne menšia cirkev, mali rovnaký hlas ako česká cirkev? Udržať symetrický model správy pre dve výrazne nerovnaké entity môže

byť problémom. V takom prípade treba hľadať cesty spolupráce na inej báze. Nálepkovanie „liberalizmom“ a šermovanie s „nedôverou“ spoločnú perspektívu zhoršuje.

M. Haszics: Ja sa opäť vraciam k tej základnej otázke. Treba hľadať, prečo sa oplatí zostať spolu. V čom si môžeme navzájom pomôcť. Česká časť cirkvi môže dodať napr. naozaj kvalitný systém práce s mládežou a dorastom. Môže dodať zmysluplné spoločné pastorálne konferencie na rozličné témy. Slovenská časť má čo povedať v oblasti diakonie a systéme cirkevných škôl. To, že sa raz za dva roky stretneme na spoločnej konferencii, kde čosi odhlasujeme, že sa raz do roka stretnú Rady, (ktoré si navyše t. č. nerozumejú), to cirkev spolu neudrží. Nemôže to fungovať tak, že jedna Rada príde s témami o ktorých druhá povie: prepáčte, ale toto u nás nie sú témy, ktorými by sme cítili potrebu sa v tomto čase zaoberať. Tí odmietnutí sa stiahnu a každý si ide svojou cestou ďalej. Dôsledok – na spoločnej konferencii niekto

z českej Rady povie, že prvýkrát počuje, že slovenská cirkev má nejaký problém. A zo slovenskej strany zaznie: „...na to, (aby sme to komunikovali), musí existovať dôvera.“ To sú fatálne chyby. Na druhej strane si uvedomujem, že sa nedá len tak nariadiť napr. mládežníckym vedúcim: choďte do Čiech a pozrite sa, ako to robia oni ! Keby som nebol päť rokov v Čechách, tiež by som o nich nič nevedel. Žiaľ, my (v slovenskej časti) riešime akým spôsobom pristúpime k Večeri Pánovej, službe žien v cirkvi, či gay môže hrať na nástroji počas chvil a podobne. Ja v tom vidím akúsi „prevádzkovú uzavretosť“ a úzkosť resp. ustráchanosť z problémov, ktoré sa valia kolo nás a postihujú samozrejme aj cirkev.

T. Máhrlik: Rozumiem ti, čo hovoríš. Na Slovensku máme strach z inakosti. Ale nesúhlasím, Mirko, s tebou v tom, že Slovenská cirkev nemá osobnosti, ktoré by vytvárali kvalitnú ponuku. Mala aj má. Sú živé projekty, ktoré inšpirujú. Založenie Betánie v 90-tych rokoch, keď ešte nikto nechýroval a takej možnosti. Brat

Markuš ako kandidát na prezidenta, kazateľ Daniel Pastirčák so svojim úžasným presahom celospoločenského významu. Kazateľ Fazekaš a projekt teologického vzdelávania v BB atď. Ale aj v mladej generácii Pán Boh dáva silné osobnosti, ktorých služba už dávno presiahla prostredie vlastného zboru i krajiny. Niet cirkvi bez darov. Len aby cirkev neumŕľavala „hovoriacich“.

M. Haszics: Ide o to, ako sa nastavujú mechanizmy spolupráce. A predovšetkým ide o to, či tí ľudia, tie osobnosti – keď ich teda máme – sú ochotné do toho vstúpiť, alebo nie. A to je problém. Tibor, máš pravdu – asi máme čo ponúknuť, no neponúkame. A to je škoda. Mne jeden môj známy z Levíc prednedávnom povedal: „vaša cirkev (myslel zbor) je v súčasnosti uzavretejšia ako v roku 1992, keď som tam začal chodiť...“.

T. Máhrlik: Trochu poznám situáciu v Žiline. Ani jeden z tamojších zborov by som nepovažoval za uzavretý a zahľadený do seba. Sú to živé, rastúce a dynamické

zbory. Kiežby im to aj ostalo. Pozor na zovšeobecnenia.

P. Kučera: Ale vráťme sa k téme: zachovať fungovanie spoločnej cirkvi aj po tej formálnej stránke. Ja, napríklad som určite za to, aby sa zachoval systém spoločných pastorálok. Ale aby boli témy vopred vydiskutované z oboch strán. Treba ich udržať ako možnosť na spoločné spoznávanie sa a spoločné riešenie problémov. Druhé, čo považujem za veľmi dôležité: zachovať spoločný vikariát. Treba, aby sa aj Rady vrátili k nejakému spoločnému poznávaniu sa, aby sa stratila odcudzenosť, ktorá, mám pocit, dnes dominuje.

Skôr ako sa dostaneme k záveru tejto besedy (nie k záveru problému), Miro, ty máš ešte jednu skúsenosť: Odišiel si z Levíc a vrátil si sa späť. Ako ťa prijali?

M. Haszics: Oslovilo ma levické staršovstvo. Po viacerých rozhovoroch (naživo i cez Zoom) som zistil, že sa situácia v levickom staršovstve i v zbore zmenila. Padli aj slová: Prepáč(te)! Oboj-

stranne. A to mi veľmi pomohlo v rozhodovaní. Potom prišlo online stretnutie, kde malo byť cca 8 ľudí zo zboru, v skutočnosti ich tam bolo cca 80. Kládli mi otázky z oblasti vierouky a praktickej teológie... A poviem otvorene – bolo mi z toho i smutno, na chvíľu som i zaváhal. Nechal som to však na Pána Boha. Prišlo hlasovanie – cca tri štvrtiny zboru bolo za. Niektorí sa otvorene vyjadrili, že sú proti. Upozornili ma, že to budem mať ťažké, to sa aj naplnilo. Niektorí očakávali, že budem radikálnejší, že budem spoločenstvo viesť autoritatívnejšie. Očakávania boli rôzne. Problémy by sa dali riešiť radikálnejšie, ale mohlo by to viesť k ďalšiemu deleniu zboru. To už Levice nedávno zažili (spoločenstvo Kaplnka). A to by bola podľa mňa privysoká cena, ktorú by sme zaplatili všetci.

Ak by som mal na záver zhrnúť vaše skúsenosti a vaše pohľady, tak veľmi zjednodušene povedané, mi vychádza, že česká časť cirkvi je otvorenej-

šia ako slovenská, že niektoré veci, ktoré by mali fungovať, nie sú nastavené najlepšie a že mladá generácia, predovšetkým v českej časti, nemá nejaký zvláštny záujem o spoločné pokračovanie. Záverečná otázka: je ešte možné túto realitu zvrátiť a nájsť cestu spoločnej existencie. Ak áno – čo si to vyžaduje, čo treba spraviť na jednej i druhej strane?

T. Máhrik: Je to jednoduché – tam, kde sa chce aj cesta sa nájde. Otázkou zostávajú dôvody a ciele pre vzájomnú spoluprácu. A potom aj forma, ktorá bude vyhovovať obom stranám a tiež cena, ktorú sme ochotní za to zaplatiť. A nejde len o financie. Nemyslím si však, že nostalgia má byť tým mostom, ktorý projekt inštitučnej kooperácie unesie. Budme realisti.

P. Kučera: Ja by som podporoval predovšetkým nadväzovanie osobných vzťahov. Nebál by som sa zorganizovať česko-slovenský tábor pre deti a mládež. Mnoho Slovákov študuje v Čechách – aj

to je cesta na stavanie mostov. Samozrejme, nič sa nemôže robiť direktívne. Musí to mať prirodzený priebeh.

M. Haszics: História je plná príkladov toho, že to, čo niektorí s veľkou námahou tvorili a budovali, niektorí nemajú problém v mene svojej vlastnej predstavy, šmahom ruky zničiť. Viď príklad r. 1993 a rozdelenie Československa. Je však pravda i to, že z historickej nostalgie sa žiť, ani slúžiť nedá. Dajme teda na stôl to, čím sa môžeme vzájomne obohatiť v súčasnosti, s perspektívou budúcnosti. Nebudem už tie veci znova vyratúvať. Prinesme ich s dôverou Pánovi Cirkvi, ako svoje rybičky a chlebíky, ktorých je sotva dosť pre jedného. Ale ak ich ON požehná, bude dosť pre všetkých. Dajme na stôl to, čo sme skrze Božie požehnanie za uplynulé roky prijali a podelme sa o to ako brat s bratom. Nepotrebuje sa porovnávať, kto je v čom lepší, potrebujeme sa jeden od druhého učiť. Je to šanca, je to príležitosť. Je na nás, či ju využijeme. ■

CHCEME KRÁČAŤ VO SVETLE BOŽOM

IVETA TOPOLČANYOVÁ
Foto: ARCHÍV DIVADLA SLUHA

Nech navráti sa od narodenia slepý človek po šťastne prekonanej operácii domov, či len ten užasne! Čo si to on predstavoval, čo veril o ľuďoch! A hľa, akí sú oni celkom iní! Tak isto sa viedlo nám. Prišli sme ako zobudené, do toho duchovného sveta ešte len narodené deti; no nie viac deti tmy, ale svetla. A vôkol nás všetko spalo, počnúc od tých najmilších. Mal Boží svedok v Píske pravdu, keď povedal, že neobrátенý katolík, evanjelik, žid, mohamedán a pohan, všetci sú pred Bohom jednaki. Tam sa ma tie slová, ako tuhej evanjeličky, nemilo dotkli. Teraz som začala poznávať, ako boli pravdivé. Veď keď duchovne spíme a pre Krista nežijeme, v tom spánku sa všetci navzájom podobáme: rovnako pre Boha neužitoční sme. (So svetlom, autobiografia 1888 – 1903, Kristína Royová)

130. výročie vydania novely **Bez Boha na svete**

Tieto Božie služobníčky – Kristína a jej sestra Mária – si vyprosili dom od Pána Boha. Vyzeral síce zanedbaný, skoro ako zrúcanina, ale mal všetko, čo bolo treba. Domček sa časom premenil na útulný príbytok s krásnou kvetinovou záhradkou a bohatým ovocným sandom. Práve tu sa začali písať dejiny prebudeneckého hnutia v Starej Turej.

Royová raz čítala výzvu istého slovenského nakladateľa, aby vraj „pre Boha“ niekto už konečne napísal aj nejakú knihu pre deti, lebo všade vychádzalo len čítanie pre dospelých. To slovo „pre Boha“ sa Kristíny tak mocne dotklo, že prosila Pána, aby On sám daroval knižku, ktorá by tiahla detské srdcia k Nemu. A On počul! Daroval najprv myšlienku a potom, keď si sadla k písaniu, slovo za slovom, celú knižku. Ten príbeh napísala na jedno posedenie – pravda, párhodinové! A aj knižočka sa tak číta, ako keď uteká horský potôčik. A takto vyprosená,

zanecháva hlbokú brázdou v srdci každého, kto číta s túžbou a nadšením.

Kristína Royová pristupovala k svojej práci veľmi zodpovedne. Keď bola knižka napísaná, chcela sa presvedčiť, či skutočne osloví maličkých. Zvolala si vtedajšiu nedeľnú školu, kde boli deti medzi 6. a 14. rokom a prečítala im ju na jedno posedenie. Deti boli zaujaté, a to ju presvedčilo, aby dala rukopis na vydanie pánovi Bežovi. Lenže tomu sa videlo v diele akosi veľa použitého Božieho slova. Royová však zostala neoblomná a vysvetlila, že knižka je vyprosený dar od Boha a buďto sa vytlačí celá ako je, alebo bude rukopis láskavo vrátený autorke.

Nevrátil sa! Knižka bola vydaná najprv v českom jazyku, potom v nemeckom, poľskom a v niekoľkých ďalších rečiach, a tak išla svetom a našla si dychtivých čitateľov u nás aj v ďalekej cudzine.

Slovenská kritika Martinka neprijala celkom priaznivo. Napríklad jeden vysoko vzdelaný farár a senior vrátil pánovi Bežovi vytlačené exemplá-

re so slovami, že tie knihy sa nemajú rozširovať, lebo majú bezbožnú tendenciu. No ukázalo sa, že čím viac sa brojí proti na jednej strane, tým viac sa šíri posolstvo knihy s veľkým záujmom na strane druhej. Príbeh chudobného a osirelého dedinského pastierika Martinka chytil za srdce mladých aj starých. A že mnohí poznali ťažký život na kopaniciach, potešilo ich posolstvo nádeje, že aj oni budú smieť všetky starosti zložiť v tom nebeskom kráľovstve pri nohách Pána Ježiša. Kniha sa stále dobre číta aj dnes a teší sa stále novým farebným a pútavým vydaniám.

90. výročie zriadenia Domova bielych hláv

V roku 1931 sa takmer 72-ročná Kristína Royová podelila s čitateľmi časopisu *Večernica* so svojim snom – postaviť domov pre opustených starých ľudí. Našlo sa dostatok nadšencov s túžbou osláviť Boha a zavďačiť sa za to, čo sa im i skrze Kristínu Royovú dostalo. Vďaka práci, finančnými prostriedkami, majetkom, ktorý vlastnili a Royovej sen s Božím požehnaním pomohli vyplniť.

DBH história

DBH súčasnosť

Domov bielych hláv bol slávnostne otvorený 1. mája 1933. Budova sa tak zaradila medzi sociálne ústavy, ktoré v Starej Turej vďaka Royovej už fungovali skôr – sirotinec, útulňa, nemocnica. Samotná spisovateľka tu strávila posledné roky svojho života. Jej nástupkyňou sa na poli sociálnom i v umeleckej sfére stala Marie Rafajová, ktorá s ďalšími statočnými ženami obstála i v ťažkých skúškach II. svetovej vojny, keď s nasadením vlastných životov

zachraňovali židovské deti i protifašistických bojovníkov.

Neskôr nastala doba budovania socializmu a z Domova bielych hláv sa stala hudobná škola. No aj napriek pretláčaniu materialistickej ideológie z pozície moci, sa nikdy nepodarilo dôkladne prekryť biblický verš, ktorý sa dodnes týči na západnej stene: AK BUDEŠ VERIŤ UVIDIŠ SLÁVU BOŽIU.

V roku 2010 Reformata spol. s r. o. (správca nehnuteľností Evanjelickej cirkvi a. v.) otvorila dvere Domova bielych hláv občianskemu združeniu SLUHA. Vzájomnou spoluprácou a príspevím nezištnej pomoci mnohých dobrovoľníkov boli zrekonštruované priestory vrchného poschodia. Ich slávnostné otvorenie sa uskutočnilo 19. februára 2011 na valnom zhromaždení o. z. SLUHA.

120. výročie vydania novely Sluha

Ale čo všetko tomu predchádzalo? Spomína pani Elena Rumánková, ktorá sa spolu s manželom veľkým dielom pričínala o záchranu Domova bielych hláv: „Zdramatizovala som novelu Kristíny Royovej Slu-

E. Rumánková

ha. V roku 2003 tomu bolo práve sto rokov, čo prvý raz vyšla tlačou. Viem, že to nebola náhoda. Bolo to Božie riadenie. Boh nezabúda na svojich verných a Kristína bola Jeho verná služobnica. A na tých, čo verne životom, prácou a láskou slúžili Hospodino- vi, nesmieme zabúdať ani my. Sú naším majákom v živote, naším vzorom hodným nasledovania v duchovnej práci na Božej vinici. Koľkých len Royová svojou duchovnou prácou priviedla k Pánovi! A tak

sa aj mne splnil sen. Divadelná hra Sluha knižne vyšla vo vydavateľstve ViVit k 100. výročiu prvého vydania Royovej novely, ku ktorému som ju napísala. Pokračovali ďalšie Božie zámery, ktoré by človek isto nevymyslel a nenaplánoval. Prostredníctvom mojej žiačky som oslovila Janku Feríkovú. Moja divadelná hra ju natoľko zaujala, že čoskoro vytvorila divadelný súbor mladých stredoškolákov a hoci dochádzala do Starej Turej z Nového Mesta nad Váhom, práca pri nácviiku divadla sa krásne rozbehla. S mladými hercami nacvičovala v modlitebni Cirkvi bratskej a bola to naozaj bohumilá práca. Herci boli rôznych konfesii a skúšky vždy začínali modlitbou. Čoskoro mladí amatéri rozbehli sériu divadelných predstavení Sluha nielen v našom okolí, ale aj po celom Slovensku, na Morave, ba i vo Vojvodine v Srbsku, kde ich naši Slováci prijali veľmi vrúčne, lebo dielo Kristíny Royovej je u nich stále živé.

Do celej tejto divadelnej aktivity sa pripojil aj Jankin manžel Peter. Pomáhal a vozil mladých s kulisami po turné. Bol aj iniciátorom vzniku občianskeho združenia Sluha, ktoré dodnes motivuje

začali práce na rekonštrukcii a Domov bielych hláv sa pomaly prebúdzal.

No a v jeden zimný podvečer 19. februára 2011 sa konalo valné zhromaždenie občianskeho združenia Sluha na úplne novom mieste. Horné poschodie bolo celkom hotové, svietilo novotou a vkusom. Nové steny, podlahy s kobercami, svietidlá, krásny nábytok, audiovizuálna technika. A nové okná!”

„Tie sme spravili zo zbierky, ktorá sa vyhlásila počas veľkej slávnosti v Starej Turej pri príležitosti 150. výročia narodenia Kristíny Royovej,“ oznámil Peter Ferík.

„Srdce sa mi radostne rozbúchalo.

A ja mám pri príležitosti nášho prvého stretnutia v tomto, z popola pozdvihnutom a požehnanom dome, môj osobný darček, – povedala som a odovzdala môj obraz, olejomaľbu kytice pivónií. Pivónie sú kvety jari, keď sa už príroda spamätala po dlhom zimnom spánku, všetko sa začína zelenieť, kvitnúť a je prísľubom nového života. Nech je tento obraz symbolom prebudenia Domova bielych hláv z dlhého spánku a nech slúži pre potešenie očí a radosť srdca všetkým nám.

Celý ten požehnaný večer bol neuveriteľný a nádherný. Iste, bolo treba ešte veľa práce, no je tu nádejný začiatok. A to nie je málo.

Pomaly sa stmievalo. Otvorili sme okná dokorán a z celého srdca spoločne zaspievali Royovskú pieseň Smieť žiť pre Krista. Pieseň sa rozliehala tmavými ulicami mesta a niesla nádherné posolstvo... Nech Stará Turá vie, že Domov bielych hláv začína svoj nový život...”

10. výročie otvorenia múzea sestier Royových

16. novembra 2013 sa uskutočnila slávnosť otvorenia Expozičnej miestnosti života a diela s. Royových, ktorá je výsledkom práce viacerých pedagógov a historikov. O jedinečné vizuálne uchopenie expozície sa postarala grafička Svetlana Čičelová spolu s dizajnérkou Evou Horváthovou. Objímajúce steny múzea majú pomôcť návštevníkovi vytvoriť si predstavu dôležitej spätosti minulosti s budúcnosťou. Práve na základe motivujúcich udalostí z dôb minulých chceme inšpirovať ľudí k tvorivej umeleckej, sociálnej či duchovnej činnosti a aktívnym postojom voči problémom v súčasnej spoločnosti. Hneď v prvom roku svojho fungovania múzeum navštívilo do tisíc návštevníkov. Veľkou prácou bolo postupné rozširovanie a riadne evidovanie zbierkového fondu predmetov kultúrnej hodnoty. Múzeum sestier Royových býva aj predmetom rôznych náboženských a kultúrno-historických relácií vo viacerých slovenských médiách. Osobitnou problematikou bolo skúmanie osudov Židov v Starej Turej a téma židovského štátu Izrael. Múzeum sa chytilo príležitosti túto oblasť dostať do širšieho povedomia cez prednášky a spoluprácu na príprave knihy pani Tomisovej ako i pri príprave viacerých dielov rozhlasovej relácie Encyklopédia sprá-

mnobých ďalších ľudí v rôznych oblastiach svojej činnosti.

Neskôr som podľa ďalšej Royovej novely *V pevnej ruke* napísala druhú divadelnú hru s názvom *Olga*. Združenie si v miestnom kultúrnom dome prenajalo jednu miestnosť, aby im slúžila ako klubovňa. No prenájom bol drahý. Vtedy sa ukázala jedinečná príležitosť zachrániť Domov bielych hláv! Netrvalo dlho a rozbehli sa rokovania. Čoskoro sa

vodlivých. V súčasnosti už disponujeme stovkami fotiek, rukopisov a publikácií, ktoré našim návštevníkom autenticky rozprávajú pozoruhodný príbeh sestier Royových a ich nasledovníkov.

V občianskom združení Sluha pokračujeme v línii royovského prebudenia. Nič nenahradí osobné stretnutie sa so živým Kristom. Môžeme byť dobrí luteráni pokrstení, konfirmovaní, dobrí katolíci s birmovkou, sobášení v kostole, dobrí babtisti, metodisti, reformovaní, apoštolskí, bratskí, charizmatickí, môžeme čestne a príkladne žiť hoc aj bez viery, môžeme finančne podporovať veľké ušľachtilé projekty, ale bez osobnej premeny, bez pokánia a znovuzrodenia sme len prach, plevy a suchá tráva, súca na spálenie.

A keby sa ma dakto spýtal, či by som – hľadiac naspäť – ešte raz chcela žiť pre Krista ten život už prežitý, s plným presvedčením by som vyznala, že áno, a že keby som ho mohla žiť druhý raz, usilovala by som sa ho žiť vernejšie, čistejšie, aby vo mne, i skrze mňa bol lepšie oslávený môj slávny Kráľ, Ježiš Kristus. (K. Royová) ■

Múzeum

CESTY NA UKRAJINU

Texty a foto team OHP
Redakčne spracovala EVA SUCHÁČOVÁ

Výročie

Desivé výročie. Ráno, v ktorom sme sa prebudili a našli chápadlá zla pri prahu našich dverí. Životy rozmetávané na prach. 365 dní strachu, bolesti, ničenia, zabíjania, mučenia, prehier, víťazstiev, oslobodzovania, zajatia, útekov, návratov, neistoty, ale aj túžby a nádeje. Boli sme vyzvaní k tomu, aby sme niesli bremená jedni druhých... bremená našich ukrajinských bratov a sestier, ktorí tie bremená nesú aj dnes. A sú možno ešte ťažšie ako pred rokom. Ďakujeme vám, ktorí ste dali k dispozícii svoj čas, financie, domovy, autá, schopnosti. A ďakujeme, že neprestávate pomáhať ani po roku. Modlime sa naďalej za to, aby napriek tomu, že mestá sú v ruinách, Božie kráľovstvo na Ukrajine rástlo. Modlime sa za tých, ktorí si budujú nový život v inej krajine, aby to bol nový život v Kristovi, s Kristom a pre Krista. Modlime sa za tých, ktorí z rôznych dôvodov utiecť nemohli a denne čelia teroru zla. Modlime sa za to, aby sa dočkali mieru. Mieru zbraní a mieru s Bohom skrze Kristovu krv. Modlime sa za tých, ktorí sa rozhodli zostať, aby mali odvahu a silu pomáhať, slúžiť a zvestovať Krista svojim krajanom. Modlime sa za pastora, diakonov, starších, laikov. Mnohí sú vyčerpaní a preťažení. Modlime sa za to, aby náš dobrý nebeský Otec uzdravoval bolest, ktorá sa prúdom valí z duší našich blížnych.

*Hospodin, počuj moje slová, všimni si môj vzdych!
Vypočuj moje hlasné volanie, Kráľ môj a Boh môj,*

lebo sa k tebe modlím! Hospodin, ty zrána počuješ môj hlas. Ráno ti pripravím obeť a počkám. Ty predsa nie si božstvo, čo sa v bezbožnosti kochá, u teba nešľachetný nemá miesta. Povýšenci pred tebou neobstoja; nenávidíš všetkých, čo páchajú nepravosť. Vyhubíš luhárov; krvilačný a klamár sa Hospodinovi protiví. Ja však z tvojej veľkej milosti smiem vojsť do tvojho domu, s bázňou pred tebou sa budem klaňať v tvojom svätom chráme. Hospodin, veď ma svojou spravodlivosťou na vzdory mojim protivníkom. Urovnaj svoju cestu pred mnou! Veď na ich ústa nieto spoľahnutia, ich vnútro – samá skaza, ich hrdlo – otvorený hrob, ich jazyk – samá úlisnosť. Bože, odhaľ ich vinu! Nech padnú pre svoje zámery! Rozožen ich pre mnohé vzbury, lebo ti odporovali. Nech sa radujú všetci, čo sa k tebe utiekajú, a nech naveky plesajú! Ochraňuj ich a nech jasajú v tebe tí, čo milujú tvoje meno. Ty, Hospodin, žehnáš spravodlivého. Chrániš ho priazňou ako štítom (Žalm 5).

**Zuzana Sabolová, príspevok
z facebookovej stránky OHP z dňa 24. 2. 2023**

Nitra:

100 NÁVŠTEVNÍKOV NA UKRAJINSKÝCH VIANOCIACH

V januári sme mali vianočnú evanjelizačnú akciu, kde prišlo cca 100 ľudí, z toho asi 50 bolo úplne nových ľudí. Tešíme sa z prepájania ľudí so zborom a povzbudzujeme našich ukrajinských bratov k mi-

sii smerom k ukrajinskej komunite. Do zboru sme prijali aj dve nové členky, Ukrajinky, z toho sa veľmi tešíme.

Banská Bystrica:

TROCHU RADOSTI V TOPÁNKOVEJ KRABICI
bolo v januárovej spolupráci nášho zboru so samosprávnym krajom BB pre pomoc Ukrajincom (BBSK). Keďže sa naše mesto od začiatku vojny ujalo pomoci utečencom veľmi komplexne, rozhodli sme sa pripojiť dobrovoľníctvom, nákupom potravín, finančne a iným potrebným spôsobom. Táto spolupráca prerástla v túto jedinečnú pomoc ukrajinským deťom, kde sme ako zbor spolu zabezpečili 65 škatúl naplnených slanosťami a sladkosťami pri oslavách ich Vianoc. Pre náš zbor sme zabezpečili prázdne škatule a zapojilo sa vyše 35 jednotlivcov tým, že škatule naplnili. Potom sme ich odovzdali BBSK.

UMENÍM BUDUJEME VZŤAHY

Ako zbor v spolupráci s kresťanskou umelkyňou organizujeme pravidelné ART hangout, kam pozývame ukrajinské a slovenské deti s ich rodičmi. Kreslením, maľovaním, šitím, modelovaním ponúkame priestor, aby deti s rodičmi mohli nenásilne a prirodzene vydať zo seba to, čo nedokážu vypovedať v slovách. Tieto stretnutia naozaj slúžia na budovanie vzťahov. Všimli sme si, že ART stretnutie slúži ako vstupná brána do nášho zboru a nedeľné bohoslužby

Prešov:

NOVÁ DODÁVKA PRE ZBOR V PAVLOVOGRAD
Opäť sme finančne pomohli veriacim zo zboru v meste Pavlovograd, tentokrát na kúpu novej dodávky. Sme radi, že môžeme byť našim bratom aspoň takto na diaľku pravidelnou finančnou pomocou.

SPOLOČNE NA VÝROČIE VOJNY

25. 2. 2023 sme si modlitbami pripomenuli začiatok vojny na Ukrajine. Po dlhšom čase sme opäť pozvali širšiu ukrajinskú komunitu. Dve ženy boli prvýkrát, asi deväť prítomných ešte nemá vzťah s Bohom. A tak okrem modlitieb, piesní a video pozdravov z Ukrajiny, sme mali aj krátke evanjelizačné slovo s výzvou a modlitbou odovzdanosti. Bolo fajn, že títo ľudia, ktorí často nechodia, so sebou priniesli potraviny, ktoré mali navyše, aby sa podelili s ostatnými. Mali sme požehnaný čas.

KONTAJNEROVÉ DOMY V UŽHORODE

Dlhodobo pomáhame baptistickému zboru v Užhorode, ktorý bol tranzitným miestom, ale postupne sa situácia mení a ľudia sa tam udomácnujú. Miestna baptistická cirkev tam začala stavať kontajnerové mestečko pre utečencov, ktorí si nevedia nájsť podnájom. Pripravujeme financovanie niekoľkých

kontajnerových domov pre toto mestečko. O akcii budeme informovať v nasledujúcom čísle.

Michalovce:

NÁŠ NOVÝ TALIAŇSKY POMOCNÍK

V januári nás navštívil Alesandro z Talianska, ktorý od vypuknutia vojny dobrovoľne zháňa humanitárnu pomoc, vozí ju k nám na Slovensko. Stretli sme sa s ním skrze Anku, ktorá má na starosti sklad humanitárnej pomoci v Michalovciach. Priviezol rôzne potraviny, karimatky, spacie vaky, elektrické

káble, atď. Rozprávali sme sa o tom, ako ostať v kontakte, a byť v kontakte aj s ľuďmi v Taliansku, ktorí by chceli podporiť službu a Ukrajinu, ale majú obavy či pomoc skončí reálne v rukách ľudí, ktorí ju potrebujú. Hneď na ďalší deň po odchode Alesandra, sme všetko triedili, balili do škatúl a mohli sme hneď aj odovzdať pomoc dvom ukrajinským stredoškólakom, ktorí boli v tom čase chorí, a nemali ani veľmi financie na nákup potravín.

ADOPTOVALI SME SI SKLAD

Vďaka Bohu sme si na konci roka adoptovali ako zbor, s finančnou podporou Medical Ambassadors, skladové priestory. Zároveň tým vypomáhame Anke, ktorá tento sklad udržiava a vedie od začiatku vojny. Stále doň dopĺňame zásoby potravín a základnej pomoci, aby sme boli kedykoľvek pripravení vyraziť na cestu, ak by sa vyskytla potreba. Posledné týždne sme pracovali na zlepšení systému, montovali sme regály, lepšie usporiadali veci, balili zimné a pripravovali jarné oblečenie. Sme za tento sklad vďační, výrazne to pomáha celej našej službe.

NÁVŠTEVA VOJENSKÉHO KAPLÁNA

Navštívil nás aj vojenský kaplán Clay z Ameriky, ktorý sa vracal z Užhorodu, kde bol na víkendovom retreatu pre vojenských kaplánov na Ukrajine, kde slúžil. Rozprával nám o tejto službe, práci, a záro-

veň nás aj povzbudzoval v službe, a dával nám praktické rady ako sa udržať v dobrej forme, duševne, duchovne a nevyhorieť pri službe ľuďom. Rozprávali sme sa aj o možnostiach, ako by nám on alebo jeho zbor v USA mohli byť nápomocní.

SVEDECTVO UKRAJINSKÝCH KAPLÁNOV Z FRONTU

Navštívili nás aj dvaja vojenský kapláni z Ukrajiny, ktorí dávali dokopy humanitárnu pomoc, aby ju vzali späť na Ukrajinu. Slúžili priamo na fronte, teraz sa zmenila ich pozícia, ale ďalej slúžia. Rozprávali, aká je situácia a že je to iné ako bežná evangelizácia. Veľa z vojakov neverí, že vôbec nejaký Boh je, a veľakrát nechcú ani počúvať. Momentálne je veľký nedostatok vojenských kaplánov. Modlili sme sa spolu, potom sme ich naložili všetkým, čo potrebovali a vydali sa na cestu.

NEUSTÁLE POSIELAME MATERIÁLNU POMOC ZA HRANICE

Hneď začiatkom januára sme po našej kolegyni, ktorá cestovala na Ukrajinu na Vianoce s rodinou, poslali materiálnu pomoc pre 10 rodín na Ukrajinu. Pomoc bola vo forme potravín a drogérie, hračiek pre deti a dvoch generátorov. Začiatkom februára bol Miro Klč previezť cez hranice vojenské stany, o ktoré nás poprosili z Kostopila, a s nimi zobral aj niekoľko potravinových krabíc, Veľká časť z nich bola z pomoci z Talianska, ktoré sme večer predtým nachystali, to bola veľmi rýchla a čakano-nečakaná dodávka. Celkovo sa nám podarilo dodať 15 ton potravín, 16 generátorov, powerbanky ... Bratia z Kostopilu chodia pravidelne, každé 2 – 3 týždne cez Charkov, Izjum až Bachmut, a naše dodávky posielajú presne na tie miesta, kde ich treba najviac.

PRÍPRAVY NA ĎALŠIU VÄČŠIU CESTU NA UKRAJINU

Prevzali sme aj dodávku pre vojakov na ďalšiu marcovú cestu na Ukrajinu. Veci boli nakúpené zo zbierky vďaka našim priateľom v Bratislave. Motorové pily, spacáky, stany, generátor. Koncom februára prišla Michelle s ďalšími tromi bratmi z USA a priniesli množstvo zdravotníckeho materiálu, ktorý zabezpečil ich zbor na Floride. Jeden z nich, záchranár, ktorý lieta na vrtuľníku, skompletizoval všetky lekárnice, vojenské lekárnice, a potom dal celému tímu aj kurz prvej pomoci, a čo robiť pri všetkých rôznych situáciách, ktoré sa môžu na Ukrajinu stať. Cesta na Ukrajinu dopadla dobre, vrámci možností a situácie, viac sa o tom dočítate v ďalšej správe.

Košice:

NOVÁ BIBLICKÁ KOMUNITA

V Košiciach vznikla nová biblická komunita. Tešíme sa! Naša práca má zmysel. Ľudia majú záujem prísť, a veríme, že sa budú pridávať aj ďalší. Stret-

nutia vedie kazateľ Ervin Mittelmann kreatívnym a zaujímavým spôsobom, čo ľudí vedie k zamysleniu a hĺbke. Modlíme sa, aby tieto stretnutia viedli k novým zachráneným Ukrajincom pre večný život. Oksana: "Vrátila som sa z Ukrajiny, a potrebovala som prísť na niečo také."

UČITEĽKA ANGLIČTINY JE DAROM OD BOHA

Máme 2 skupiny, kde sa vyučuje angličtina pre Ukrajincov. Pán Boh odpovedal na naše modlitby, a poslal nám učiteľku Júliu, ktorá je ochotná učiť

ako dobrovoľníčka. Pozná iba klasický kostol, už sme ju pozvali aj na našu bohoslužbu a modlíme sa, aby s ňou vybudovali pevnú spoluprácu.

POTRAVINOVÁ POMOC A NÁVŠTEVY

V januári sme potravinami pomohli 23 rodinám, vo februári 32 ukrajinským rodinám. V tomto mesiaci sme mali možnosť zoznámiť sa a navštíviť aj nové rodiny.

Žilina:

KURZ PRAVÉHO BORŠČU Vo februári nám naše 2 sestry z Ukrajiny Oksana a Angelina urobili kurz boršču, čo bola veľmi príjemná aktivita. Na oplátku pripravujeme kurz segedínskeho gulášu a bryndzových halušiek. ■

*Zdroj: Správa Odboru humanitárnej pomoci
Cirkvi bratskej január/február 2023*

FINANČNÉ DARY MÔŽETE POSIELAŤ:

Účet VÚB: SK91 0200 0000 0000 3773 3152
VS: 192022

Správa pre prijímateľa:
Pomoc Ukrajine

NÁVRAT K PRVEJ LÁSKE

ANNA ČINČURÁKOVÁ TIPULOVÁ

Návrat k prvej láske znamená návrat ku krížu.

Ale ten sme vytesnili z našich životov. Kríž, ako symbol utrpenia, sme odsunuli na perifériu videnia nášho „dokonalého“ sveta. Poslali sme ho spolu so starnúcimi ľuďmi do domovov sociálnych služieb, aby sme sa nemuseli dívať na ubúdajúcu silu človeka, na slabosť a bolesť. Odsunuli sme ho do nemocníc, aby nás nevyrušovalo utrpenie. Začali sme si farbiť vlasy, vyhladzovať vrásky a instagramové filtre „dolaďujú“ náš dokonalý nerealistický svet bez kríža. Zo zomierania sa stalo tabu, o ktorom nevieme hovoriť s deťmi, a ani s tými, ktorí veľmi potrebujú, aby s nimi niekto o tom hovoril, pretože sa ich to bytostne dotýka. Dokonca aj v Cirkvi hovoríme viac o víťazstve viery ako o kríži, akoby sme zabudli, že Ježiš pred svojím zmŕtvychvstaním prešiel bolestnou cestou temnoty utrpenia.

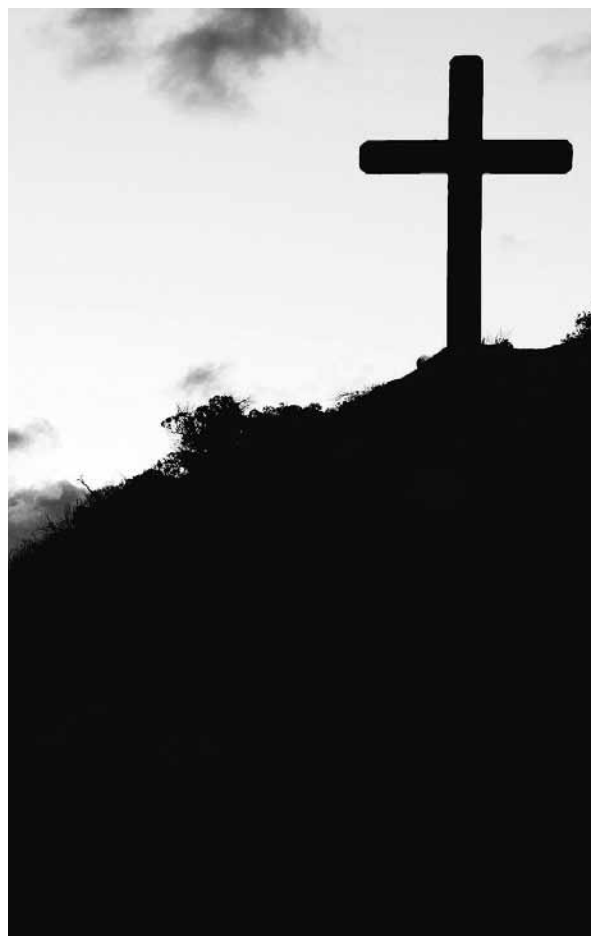
Odsunuli sme kríž ... Akoby neexistoval. Akoby sme sa vedeli zachrániť sami ... Akoby sme ho nepotrebovali ... Možno preto, že sa ho bojíme ... že sa bojíme vlastného zomierania ... neviem. A vytvorili sme si svoj ideálny svet bez vrások, chorôb a bolesti.

Avšak v tej kľúčovej chvíli ho budeš potrebovať, pretože žiadna iná záchrana okrem kríža nie je! Náš Boh zachránil tento svet, paradoxne, utrpením na kríži. A práve v tom spočíva moc Jeho záchrany: Boh sa stotožňuje s každou bolesťou a utrpením človeka. Vstupuje doň, a preberá ho na seba. Náš Boh nekoná v bielych rukavičkách čistučkú prácu bez zápachu, krvi a bez toho, aby sa Ho to nijako nedotklo, aj keby tak pokojne mohol urobiť. Práve naopak! Dotýka sa Ho každá bolesť, ktorú prežívaš, každé utrpenie, ktoré sa vo svete deje. Každá slza v твоjich očiach dopadá na Jeho prebodnutú dlaň a raz zotrie aj tú poslednú. Boh s tebou bytostne spolie a v každom tvojom trápení zostáva blízko pri tebe!

A to je Jeho riešenie, moji milí! Môžeš prísť k Ježišovi, ktorý má moc upokojiť tvoje srdce a zostane

s tebou naveky. Môžeš prísť k Tomu, ktorý trpel práve preto, aby sme na každé utrpenie mohli hľadiť s nádejou, že sa skončí, pretože On sám porazil temnotu zla, keď vstal z mŕtvych. Vráťme sa ku krížu. Iná pomoc pre trpiaci svet neexistuje. ■

Ved' slovo o kríži je bláznovstvom pre tých, čo sú na ceste k záhube, nám však, ktorí smerujeme k spáse, je Božou mocou (Rím 1,18).

Z ROKOVANIA RCB

APRÍL 2023

Rada rozhodla:

O predĺžení pracovnoprávneho vzťahu s vikárom Davidom Spodniakom do 30. 4. 2024 a o výške príspevku pre neho z Fondu Levita.

Rada schválila:

Návrh na rozdelenie hospodárskeho výsledku za rok 2022, rozpočet na spoločné potreby cirkvi na rok 2023 a návrh príspevkov zborov na spoločné potreby cirkvi v roku 2023.

Študijné voľno kazateľovi Ervinovi Mittelmanno-vi.

Zobrala na vedomie:

Predbežné nominácie na Konferenciu Lausanne movement 2024 v Soule. Nominácie nepripravuje Rada, ale nominačný výbor, v ktorom sú zástupcovia viacerých cirkví.

Ďalej Rada:

Mala rozhovor s tajomníkom pre mládež Slavomírom Krupom o jeho činnosti a aktuálnom dianí v Únii detí a mládeže. Schválila úhradu nákladov na jeho účasť na konferencii Máme čo zvestovať.

Pripravila pre Konferenciu návrh na riešenie situácie v Trenčíne.

Má záujem pokračovať v spolupráci s Drahom a Zuzanou Polohovcami v oblasti pastoračnej starostlivosti o manželstvá a rodiny. ■

Spracované z podkladov RCB

TRÁM

Mám pred sebou obyčajný otesaný trám. Leží na zemi. Snadno po ňom prejdeš. Prechádzaš viackrát tam a späť, vždy úplne jistě.

Tentýž trám. Jeden koniec na jednom brehu potoka, opačný na druhom. Tvorí lávku. Prechádzaš po ňí. Už ne tak snadno, ako keď ležal na zemi – jednou, dvakrát jsi zavrával. Jak to? Prece trám nikdo nezúžil! Teče však pod ním voda, ty se díváš na vlny – snad jen vlnky – a ztrácíš jistotu. Hled' na trám, je pevný, nepohybuje se a unese tě.

Čím je ti Pán Ježíš? Je snadné mu důvěřovat, když vše v životě jde snadno a dobře. Jak však důvěruješ, když „visíš“, když jdeš přes překážky? Hled' na něj a druhý břeh, kde máš cíl, neboj se vln, překážek, ty jsi, díky Pánu Ježíši, nad nimi, ony na tebe nemohou, Pán tě nese. Neboj se. Důvěřuj Pánu, jdi dál!

Stále stejný trám. Je jím prokletá úzká soutěska vysoko ve skalách. Krok.

Pohled dolů. Představa. Hrůza. Závrať. Krok zpět. A znovu. Trám je pevný!

Trám mě unese! Pohled vpřed! Jdu. Upřeně hledím na druhý konec trámu. Už se blíží! Vždyť to jde samo! A už jsi na konci. Vítěz.

Tvou pevnou jistotou je Pán Ježíš. Hloubkou jsou překážky, hřích, svět. Hled' na „trám“, důvěřuj mu, ať jsi na zemi, nad potokem nebo nad propastí. On tě unese. Nehled' dolů. Unese tě vždy. Dívej se jen na NĚJ a na cíl, k němuž tě vede.

Živá slova 2/1984, vybral Peter Kailing

ŽIVÉ SLOVO

DROBNOSTI MAJSTROV A VTÁK FÉNIX

Premietnime si titulok tejto úvahy do slovenskej reality. Pochúťkou sú drobnosti majstrov z hudobného sveta, ale poznajú ich aj milovníci literatúry, ktorí siahli po knižkách výrokov/drobností slávnych autorov. No ak raz dakto spíše a vydá knižne drobnosti majstrov zo slovenského parlamentu, bude to svetový bestseller. Výroky, ktoré tam v ostatnom čase odznievajú, sú perly, na ktoré nemajú ani autori gréckej mytológie. Zoberme si len takú ústavu. Ktosi o nej povedal, že je trhací kalendár. Nesúhlasím. Ten má totiž svoj zmysel – keď z neho odtrhnete list, hodíte do koša minulé a máte prehľad o budúcom. Nie – naša ústava nie je trhací kalendár. Naša ústava sa skôr podobá na cestovný poriadok slovenských železníc. Ešte aj k tomu sa pristupuje s väčšou úctou: mení sa len raz do roka. Má organizovať vlakovú dopravu na slovenských železničných tratiach, ktorá sa na rozbitých koľajniciach organizovať takmer nedá. Všetci to vedia, a tak je cestovný poriadok často iba zdrap papiera. Tak ako ústava. Tú rešpektujeme iba, keď sa to hodí. Ale – mení sa častejšie ako cestovný poriadok a ľahšie ako koľajnice. Poslaneckými návrhmi:

Má poverená vláda slabé kompetencie v ústave? – Tak ústavu zmeníme a kompetencie posilníme (Vetrák). Hádame sa, kedy majú byť predčasné voľby po páde vlády? – Zmeníme ústavu tak, aby voľby museli byť do pol roka (Kollár). Hrozí, že nebudeme môcť platiť hotovosťou, ale iba kartami? Dáme právo platiť hotovosťou do ústavy (Sulík). Samozrejme všetko poslaneckými návrhmi prilepenými k iným zákonom.

Ale perlí sa nielen na ústavnej úrovni: Pozerajú ľudia (a deti)

BOHUSLAV PIÁTKO
(šéfredaktor)

Čo sú drobnosti majstrov, vie vari každý. Pre neznalých gréckej mytológie len v skratke o mýtickom vtákovi Fénixovi. Žije v akomsi raji na východe sveta. Nepotrebuje žiadnu potravu, žije iba zo vzduchu a rannej vlahy. Keď uplynie 540 rokov, Fénix si postaví hranicu na najvyššom strome, a tú vychádzajúce slnko zapáli. Starý Fénix na hranici zhorí, ale o tri dni z popola vylezie červík, ktorý sa cez noc premení na nového vtáka. A tak sa hovorí – vstal z popola ako Fénix.

pornografiu? Uzákoniť, že tí, čo chcú pornografiu pozeráť, musia o to požiadať vysielateľa písomne s notársky overeným podpisom. (Čepček) Nejdú ľudia voliť? – Dáme každému 500 €. Zabezpečí to 90% účasť. (Matovič). To, koľko hodia do urny prázdne obálky, teda neplatné hlasy, (ale voliť boli) sa dozvieme až po voľbách.

No aj pod hradom sa dejú veci... Nepodarilo sa opozícii 8-krát odvolať ministra vnútra Mikulca? Načo je Národný bezpečnostný úrad? Ten zrazu zistil, že podľa jedného paragrafu minister nemá bezpečnostnú previerku na utajované skutočnosti. Musí odstúpiť – hrmí z opozície. Lenže minister si prečítal iný paragraf toho istého zákona, podľa ktorého ju ako minister mať nemusí, a tak neodstúpi. Bezpečnostnému úradu a takému zákonu sa vysmiala aj prezidentka.

Keď Šeliga, ktorý prišiel o stranu, čo ho vniesla do parlamentu, tvrdí, že voľba generálneho prokurátora je najväčším omylom koalície, Žilinka kontruje: „Mňa nezvolila koalícia, mňa zvolili poslanci.“

Abý som nezabudol – vták Fénix. Je aj slovenský. Ten grécky, mytologický vstáva z vlastného popola. Každých 540 rokov za tri dni. Matovičovi a slovenským médiám na čele s RTVS sa slovenského Fénixa podarilo vzkriesiť za necelé tri roky. Sami mu nosili popol do hniezda, aby dobre narástol a zmohutnel. Ten grécky, mýtický sa volá Fénix. Ten slovenský, reálny sa volá Fico. Ak generálny prokurátor je omylom koalície, tak vstanie z popola slovenského Fénixa je majstrovské dielo, ktoré nám môže závidieť aj Herodotos. Škoda len, že to nie je mytológia, ale horká slovenská realita ■

KRÍŽOVKA

„Mýlia sa tí, ktorí dúfajú, že si...“
(Walter von den Vogelweide)

Autor: Peter Kailing	Skutočne	Daniela (dom.)	Skr. les. kolesov. traktora	Chem. zn. Irídia	TAJNIČKA	POMÔCKY Kopt, Ato, Sele, Ant	Starší francúz. herec (Alain)	Volejbalista	Chem. zn. Céru
Pokles morskej hladiny					•	Doctor scientiarum (skr.) Existuje			
Prikryjeme					•				
Predpona (proti)				Mláďa prasaťa (skr.) Pandúr	•				Malý lčo
Osobné zámeno			Zn. decitony Zn. hektolitra		•	Orgány zraku			
	Sadze	Domino Skorigoval			•	Poškodzuje Ester (dom.)			
Pečené múčniky					•		Keď Ukaz. zámeno		
Opica			Vinárnička Vždy zelená rastlina		•				
Predložka				Pero na ozdobné písmo	•			Koniec (hovor.)	Skupenstvo vody
Na toto miesto				Zvratné zámeno 501, rím.	•		A podobne (skr.) To (rus.)		
	Náuka Zn. milihenry				•	Žen. meno Koncovka zdrobnení			
Jednotka dĺžky					•				
Potislo, zmenilo polohu				Obraz svätých	•				

Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 3/2023

Dost' ľudí pohŕda majetkom, ale iba málo z nich vie ako HO ROZDÁVAŤ.

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:

svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHR do 5. 5. 2023. Nezabudnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).

Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.

Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 5/2023.

Stranu pripravil Peter Kailing

RABAKA

DOMOV NA POLCESTE

CHCETE SA STAŤ NAŠÍM PRAVIDELNÝM DARCOM?

Ak sa rozhodnete podporovať nás formou trvalého príspevku, pomôžete nám lepšie plánovať jednotlivé aktivity a robiť tak našu prácu zmysluplnejšiu. Už aj 10 eur mesačne od jedného darcu nám veľmi pomôže. Ďakujeme!

Č. účtu: SK83 0900 0000 0051 8574 2766

vedúci domova na polceste:
Mgr. Lukáš Kulisek
Mobil: 0948758180
Email: domrabaka@gmail.com
Web: domrabaka.sk

Domov na polceste Rabaka
Hrabovo 769
985 01 Kalinovo

Kulískovci pred Rabakou

Povianočná kapustnica

Štedrý večer oplátka

Štedrý večer spolu

Zapojte sa aj vy do tvorby Dialógu: svatava@swanmail.sk,
v diskusnom fóre na: www.dialog.cb.sk, písané na adresu redakcie.